

Javni zavod

**CENTER JUDOVSKÉ KULTURNE DEDIŠČINE
SINAGOGA MARIBOR**

**Židovska ulica 4
2000 Maribor**

**LETNO POROČILO
ZA LETO 2015**

Maribor, 19. 2. 2016

KAZALO

1.	SPLOŠNI PODATKI O JAVNEM ZAVODU	3
2.	POSLOVNO POROČILO	4
	2.1 IZVAJANJE STRATEŠKEGA NAČRTA IN DOLGOROČNIH CILJEV JAVNEGA ZAVODA	4
	2.2 PROGRAMSKA REALIZACIJA	9
	2.2.1 ŠOA – SPOMINJAJMO SE 2015	15
	I. PRODUKCIJA	15
	II. POSTPRODUKCIJA	20
	2.2.2 KAMNITE SOLZE	23
	I. PRODUKCIJA	23
	II. POSTPRODUKCIJA	25
	2.2.3 RAZSTAVA SLAĐANE MATIČ TRSTENJAK	28
	I. PRODUKCIJA	28
	2.2.4 RAZSTAVA JUDJE NA SLOVAŠKEM	29
	I. PRODUKCIJA	29
	2.2.5 EVROPSKI DNEVI JUDOVSKÉ KULTURE 2015	31
	I. PRODUKCIJA	31
	II. POSTPRODUKCIJA	33
	2.2.6 RAZSTAVA IRENE ZEMLJIČ GAJSER	35
	I. PRODUKCIJA	35
	2.2.7 PROJEKT MARPURGI (Po poteh mariborskih Judov)	37
	I. PREDPRODUKCIJA	37
	2.2.8 POSTPRODUKCIJA – POPULARIZACIJA	37
	2.2.9 PROGRAMI DRUGIH ORGANIZACIJ	39
	2.3 PROGRAMI – KAZALCI, STATISTIKA OBISKA PO PRIREDITVAH	41
3.	RAČUNOVODSKO POROČILO	44
	3.1 TEMELJNE RAČUNOVODSKE PREDPOSTAVKE IN USMERITVE	44
	3.2 VREDNOTENJE IN IZKAZOVANJE POSTAVK	45
	3.3 REDNI LETNI POPIS	45
	3.4 RAZKRITJA PODATKOV V BILANCI STANJA NA DAN 31. 12. 2015	45
	3.4.1 SREDSTVA	46
	3.4.2 OBVEZNOSTI DO VIROV SREDSTEV	48
	3.5. POJASNILA K IZKAZU IZKAZA PRIHODKOV IN ODHODKOV – DOLOČENIH UPORABNIKOV OD 1. 1. DO 31. 12. 2015	49
	3.5.1 PRIHODKI	49
	3.5.2 ODHODKI	50
	3.5.3 UGOTOVLJENI PRESEŽEK PRIHODKOV NAD ODHODKI	52
	3.6 POJASNILA IZKAZA PRIHODKOV IN ODHODKOV DOLOČENIH UPORABNIKOV PO VRSTAH DEJAVNOSTI OD 01.01.2015 DO 31.12.2015	52
	3.7 POJASNILA IZKAZA PRIHODKOV IN ODHODKOV DOLOČENIH UPORABNIKOV PO NAČELU DENARNEGA TOKA	52

1. SPLOŠNI PODATKI O JAVNEM ZAVODU

NAZIV ZAVODA:	Center judovske kulturne dediščine Sinagoga Maribor
SKRAJŠAN NAZIV ZAVODA:	Sinagoga Maribor
NASLOV:	Židovska ulica 4, 2000 Maribor
MATIČNA ŠTEVILKA:	3895688000
DAVČNA ŠTEVILKA:	17073910
ŠT. PODRAČUNA PRI UJP, SLOVENSKA BISTRICA	SI56 0127 0600 0001 587
E-POŠTA:	info@sinagogamaribor.si
SPLETNA STRAN:	http://www.sinagogamaribor.si
TELEFON:	(02) 252 78 36; 031 680 294
FAKS:	(02) 252 78 37
DIREKTOR:	Marjetka Bedrač, v. d. direktorice

Center judovske kulturne dediščine Sinagoga Maribor (krajše: CJKD Sinagoga Maribor ali Sinagoga Maribor) je bil ustanovljen z odlokom Mestne občine Maribor, sprejetim dne 28. 6. 2010 (MUV 21/2010), medtem ko je bil v register pravnih oseb na Okrožnem sodišču Maribor vpisan dne 26. 1. 2011 z matično številko 3895688000. Javni zavod upravlja z objektom nekdanje sinagoge v Židovski ulici 4 v skladu s Pogodbo o prenosu sredstev v upravljanje (št. 41001–376/2011–1) z dne 19. 7. 2011. V skladu s to pogodbo CJKD Sinagoga Maribor upravlja z nepremičnino – kulturnim centrom Sinagoga, Židovska ulica 4, Maribor, št. parcele 1967/1, k.o. 657 Maribor – grad. Nepremičnina v naravi predstavlja obnovljen objekt – nekdanjo srednjeveško judovsko sinagogo –, objekt pa je opremljen z opremo v lasti Mestne občine Maribor, ki je z Odlokom o ustanovitvi javnega zavoda Center za judovsko kulturno dediščino Sinagoga Maribor določila, da zavod upravlja z nepremičnino in omenjeno opremo.

Organa javnega zavoda sta direktor in Svet zavoda.

Zavod je v letu 2015 vodila v. d. direktorice Marjetka Bedrač.

Svet zavoda sestavljajo:¹

- Majda Ivnik, predstavnica ustanoviteljice (MOM), predsednica Sveta zavoda;
- Nina Ružič Koželj, predstavnica ustanoviteljice (MOM), namestnica predsednice Sveta zavoda;
- dr. Irena Šumi, predstavnica zainteresirane javnosti;
- dr. Mateja Ratej, predstavnica zainteresirane javnosti.

Javni zavod skrbi za evidentiranje, dokumentiranje, raziskovanje in prezentacijo judovske kulture, kulturne dediščine in zgodovine; preučuje antisemitizem in holokavst na Slovenskem; izvaja pedagoške programe; organizira kulturne prireditve in projekte; izdaja strokovne publikacije in se vključuje v kulturno ponudbo starega mestnega jedra. Ponuja prostore za organizacijo različnih kulturnih dogodkov, koncertov manjših glasbenih zasedb, predavanj in strokovnih srečanj ter sodeluje s sorodnimi ustanovami doma in po svetu.

---

¹ V letu 2015 je bila v javnem zavodu večji del leta redno zaposlena le ena oseba. Ta je obenem opravljala funkcijo poslovodne osebe, zato v letu, za katero se podaja letno poročilo, v Svet zavoda še ni bilo mogoče imenovati predstavnika zaposlenih delavcev zavoda.

2. POSLOVNO POROČILO

2.1 IZVAJANJE STRATEŠKEGA NAČRTA IN DOLGOROČNIH CILJEV JAVNEGA ZAVODA

Strateški in dolgoročni cilji javnega zavoda CJKD Sinagoga Maribor izhajajo iz Odloka o ustanovitvi², ki ga je Mestna občina Maribor sprejela v letu 2010. V skladu z njim je osnovno poslanstvo zavoda izvajanje javne službe na področju zbiranja, ohranjanja, dokumentiranja, proučevanja, interpretiranja, upravljanja in razstavljanja judovske kulturne dediščine s področja MOM in širše ter posredovanja podatkov o njej z namenom razvijanja zavesti o judovski kulturni dediščini, širjenja védenja o njenih vrednotah in omogočanja uživanja v njej. Tem ciljem smo v letu 2015 v celoti sledili: ob interdisciplinarnem proučevanju in popularizaciji judovske kulturne dediščine v Sloveniji in srednji Evropi, smo pripravljali strokovna gradiva o zgodovini judovstva, posredovali informacije in gradiva zainteresiranim javnostim, se medinstitucionalno in mednarodno povezovali, pripravljali in izvajali kulturne programe, vključno z razstavami, znanstvenimi srečanji, predavanji ipd. ter sodelovali v raziskovalnih in založniških projektih širšega spektra. Naša prizadevanja so bila usmerjena tudi k spodbujanju medkulturnega dialoga oziroma k popularizaciji judovske kulture kot orodja razumevanja, spoštovanja in promocije kulturne raznolikosti posameznikov, skupin, narodov in držav. Z izvajanjem dejavnosti javne službe in realizacijo programov, načrtovanih v okviru letnega načrta dela za leto 2015, smo uspešno gradili temelje, na osnovi katerih lahko zavod preraste v osrednji, vseslovenski muzejsko-informacijski in dokumentacijski center za judovsko kulturno dediščino. Slovenija takšnega centra še nima.

Kot poseben dosežek naših večletnih prizadevanj po javnem pripoznanju vloge in pomena judovske dediščine v Sloveniji na nacionalnem nivoju izpostavljamo v letu 2015 razglasitev nekdanje mariborske sinagoge za spomenik državnega pomena.³ Vlada Republike Slovenije je s sprejetjem odloka o razglasitvi naposled uradno potrdila izjemni pomen mariborske sinagoge v sklopu slovenske kulturnozgodovinske dediščine in ji obenem zagotovila institucionalno zaščito na najvišji državni ravni. Nekdanja mariborska sinagoga je trenutno edini ostanek nepremične judovske dediščine v Sloveniji s tem statusom, v njej delujoči CJKD Sinagoga Maribor pa edini slovenski javni zavod, ki permanentno in kontinuirano raziskuje in prezentira judovsko kulturno dediščino, tako na slovenskih tleh, kot tudi v širšem, mednarodnem prostoru.

Programska specifičnost javnega zavoda CJKD Sinagoga Maribor izhaja iz historične vrednosti in sporočilnosti objekta nekdanje sinagoge. Temu ustrezno skušamo razvijati čim bolj kvalitetno programsko ponudbo in vsebine, ki podajajo celovite informacije o vpetosti judovske kulture, njenega izročila, ustvarjalnosti in zgodovine v lokalno, regionalno, nacionalno in mednarodno okolje. V tem kontekstu razvijamo tudi medinstitucionalno in mednarodno sodelovanje, pri čemer se povezujemo z različnimi domačimi in tujimi organizacijami. V letu 2015 smo se tako na primer povezovali z Znanstveno-raziskovalnim centrom Slovenske akademije znanosti in umetnosti, Inštitutom za narodnostna vprašanja, Kulturnim društvom člen 7 za avstrijsko Štajersko (Pavlovo hišo), Inštitutom za judovsko zgodovino Avstrije, Centropo, Slovaškimi nacionalnimi muzejem –

---

² *Odlok o ustanovitvi javnega zavoda Center za judovsko kulturno dediščino*, Medobčinski uradni vestnik, št. 21/2010. Pri izvajanju javne službe smo obenem upoštevali tudi smernice, podane v elaboratu s predlogom vsebinske zasnove in organizacije izvajanja programa, ki je ob začetku delovanja Sinagoge Maribor načrtoval osnovno vizijo njenega razvoja kot novega mestnega kulturnega centra; gl. Peter Može, Daniel Sajko, *Mariborska sinagoga: predlog vsebinske zasnove ter organizacije izvajanja programa*, tipkopis, Maribor 1999.

³ *Odlok o razglasitvi Sinagoge v Mariboru za kulturni spomenik državnega pomena*, Uradni list RS, št. 62/15.

Muzejem judovske kulture, Muzejem romske kulture Brno, Asociatio Tikvah, Judovsko občino Zemun, Judovsko skupnostjo Slovenije, Mini teatrom – Judovskim kulturnim centrom Ljubljana, Galerijo-Muzejem Lendava, Sinagogo Lendava – Slovenskim muzejem holokavsta, Pomurskim muzejem Murska Sobota, Univerzitetno knjižnico Maribor, Mariborsko knjižnico, Ustanovo dr. Šiftarjeva fundacija, Frekvenco, socialno-kulturnim združenjem nemirnih in aktivnih, Društvom Terne Roma – Mladi Romi itd. V sklopu priprav in izvajanja pedagoških programov smo sodelovali z Zavodom za šolstvo Republike Slovenije, ki deluje pod okriljem Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport, in z izobraževalnimi ustanovami z vseh treh ravni izobraževalnega sistema: na osnovnošolski ravni smo se intenzivneje povezovali zlasti z osnovnimi šolami Draga Kobala Maribor, Janka Padežnika Maribor, Ludvika Pliberška Maribor, Pesnica, Starše, Sveta Ana in Mislinja, na srednješolski s Prvo gimnazijo Maribor in Gimnazijo Ilirska Bistrica, na univerzitetni pa s Filozofsko fakulteto Univerze v Mariboru – Oddelkom za zgodovino in Pravno fakulteto Maribor. Ob tem smo v sklopu naše redne dejavnosti izvajali še pedagoška vodenja za druge zainteresirane organizirane šolske skupine. Pri realizaciji posamičnih programov smo se povezovali tudi s slovenskim veleposlaništvom v Washingtonu in z nekaterimi veleposlaništvimi, delujočimi v Sloveniji, med njimi veleposlaništvi Republike Srbije, Države Izrael, Republike Slovaške, Republike Poljske in Republike Hrvaške, v programih spominjanja na holokavst in učenja o njem pa zlasti z madžarskim veleposlaništvom kot diplomatskim predstavništvom predsedujoče države mednarodni zvezi IHRA v letu 2015.

Kot pridruženi član zveze evropskih judovskih muzejev (AEJM) smo se aktivno vključevali v njene strokovne programe in se udeležili seminarja za pedagoške delavce v judovskih muzejih. Seminar je potekal med 11. in 15. oktobrom v Judovskem muzeju na Dunaju, na njem pa smo predstavili naše pedagoške aktivnosti ob razstavi *Po sledih judovske dediščine na Slovenskem* ob njenem gostovanju v Gradu Negova v letu 2013. Prvič doslej pa smo z eno od razstav iz naše produkcije gostovali v Združenih državah Amerike: razstava *Oprostite nam, oprostite nam, o vi mrtvi! Judovski vojaki avstro-ogrške vojske na soški fronti* je bila prikazana na državni univerzi v Clevelandu in v Slovenskem muzeju in arhivih, prav tako v Clevelandu. S tovrstnimi aktivnostmi smo dodatno utrjevali pozicijo zavoda kot referenčne institucije za judovsko kulturno dediščino v mednarodnem prostoru, kar daje našim prizadevanjem za nadaljnji razvoj zavoda in njegovih programskih vsebin zagotovo izjemno pomembno spodbudo.

Med programskimi vsebinami dajemo posebno pozornost tudi programom spominjanja na holokavst ter učenja o njem in antisemitizmu, ki ga je pogojil. Tovrstni programi so v slovenskem prostoru še kako pomembni, saj slovenska družba kljub relativno maloštevilni judovski populaciji nikoli ni bila imuna na pojave antisemitizma. Ta se v zadnjem času celo krepi, tako v obliki sovražnega govora, ki preplavlja zlasti socialna omrežja in tiskane medije, kakor tudi v aktivnostih skrajno desničarskih skupin. Ozaveščanje javnosti o holokavstu kot enem najhujših zločinov zoper človeštvo bo ostajalo tudi v prihodnje pomemben del zavodovih programskih aktivnosti. Projekte s področja ohranjanja spomina na holokavst že od samega začetka delovanja javnega zavoda, oziroma še prej Kulturnega centra Sinagoga, razvijamo v sodelovanju s priznanimi domačimi in tujimi strokovnjaki. Po nekaj posamičnih izvedenih projektih, posvečenih tej tematiki, smo v letu 2010 zasnovali prve trajnostne pedagoško-andragoške programe v sklopu projekta *Šoa – spominjajmo se*, s katerimi smo prevzeli pobudo na področju spominjanja na holokavst in učenja o njem. Pri tem sta nas podprla tako Ministrstvo za zunanje zadeve Republike Slovenije oziroma pristojni Sektor za človekove pravice, ki je te programe prepoznal kot primerne za celoten slovenski prostor in nam obenem podelil status osrednjega koordinatorja dogodkov in programov ob obeleževanju mednarodnega dneva spomina na žrtve holokavsta – 27. januarja, kot tudi Mednarodna zveza za spomin na holokavst (IHRA), ki je projekt *Šoa – spominjajmo se* v letih 2011–2014 finančno podprla. Na osnovi naše vpetosti v mednarodne aktivnosti spodbujanja spominjanja na holokavst ter ozaveščanja in učenja o njem smo pridobili dragocene izkušnje, potrebne za nadaljnji razvoj in koordiniranje znanstvenega raziskovanja in proučevanja na področju holokavsta in antisemitizma za celotno Slovenijo. Vzporedno s tem smo v

zadnjih letih kot prvi v Sloveniji dolgoročno zastavili tudi javno prezentacijo prezrtega nacističnega genocida nad Romi in Sinti (rezultat teh aktivnosti je na primer zbornik *Porajmos – zamolčani genocid nad Romi*), projekt *Šoa – spominjajmo se* pa v letu 2014 vsebinsko nadgradili s projektom *Kamnite solze*, za katerega smo prav tako pridobili finančno podporo IHRE.

Pod okriljem projekta *Kamnite solze* razvijamo strategije za permanentno obeleževanje treh spominskih dni, posvečenih žrtvam holokavsta in genocida nad Romi (porajmosa), tj. 27. januarja kot mednarodnega dneva spomina na žrtve holokavsta, 26. aprila kot dneva spomina na žrtve holokavsta v Sloveniji ob obletnici začetka množičnih deportacij Judov iz Prekmurja in 2. avgusta kot dneva spomina na žrtve porajmosa ob obletnici uničenja romskega dela taborišča v Auschwitz-Birkenau. 27. januar je Generalna skupščina Organizacije Združenih narodov že leta 2005 razglasila za mednarodni dan spomina na žrtve holokavsta, Vlada Republike Slovenije pa je ta dan kot nacionalni dan spomina razglasila v letu 2008. 2. avgust na mednarodni ravni obeležujejo že v mnogih državah sveta in zlasti v Evropi, čeprav uradno še ni bil razglašen za dan spomina na žrtve porajmosa. V aprilu 2015 je Evropski parlament z resolucijo priznal genocid nad Romi kot zgodovinsko dejstvo ter evropske države pozval k uradnemu priznanju tega genocida na nacionalnih nivojih in k obeležitvi 2. avgusta kot Evropskega dneva spomina na holokavst nad Romi. V CJKD Sinagoga Maribor smo kot eni izmed prvih v Sloveniji ta dan pričeli obeleževati v letu 2014, s spominsko prireditvijo pa smo se spominu na žrtve porajmosa poklonili tudi v letu 2015. V prihodnje bomo s tovrstnimi aktivnostmi nadaljevali in si obenem v sodelovanju z različnimi romskimi organizacijami prizadevali spodbujati tudi druge kulturne in izobraževalne ustanove k proučevanju porajmosa in obeleževanju spomina na njegove žrtve.

Kljub majhnosti slovenskega ozemlja in relativno maloštevilni judovski populaciji na Slovenskem pred drugo svetovno vojno holokavst našega ozemlja ni zaobšel. Slovenska judovska skupnost je usodni udarec doživela aprila 1944 z množičnimi deportacijami Judov iz Prekmurja, kjer je tedaj živela najštevilnejša judovska populacija na naših tleh. Čistke judovskega prebivalstva v Prekmurju so se začele 26. aprila 1944, ko so v Lendavi in Murski Soboti zbrali največjo skupino prekmurskih Judov in jih odpeljali najprej v Čakovec, od tam v Nagykanizso in nato v Birkenau. Ta, prvi in največji transport prekmurskih Judov je štel 367 ljudi, večina od njih je življenjsko pot končala kmalu po prihodu v taborišče. Drugi, nekoliko manjši val deportacij je sledil še jeseni 1944, Auschwitz pa je preživela le peščica slovenskih Judov. Po izkušnji holokavsta si slovenska judovska skupnosti nikoli več ni resnično opomogla, katastrofalne posledice holokavsta pa so v kombinaciji s povojnimi političnimi razmerami pripeljale tako rekoč do izbrisa zgodovinskega spomina na slovenske Jude. Ta se v slovensko javno zavest postopoma vrača šele v zadnjih letih, tudi zaradi aktivnosti CJKD Sinagoga Maribor in nekaterih drugih sorodnih ustanov. Pod okriljem projekta *Kamnite solze* smo v letu 2015 podali javno pobudo za razglasitev 26. aprila za nacionalni dan spomina na žrtve holokavsta v Sloveniji. Pobudo, ki so jo podprli Svet javnega zavoda CJKD Sinagoga Maribor, Judovska skupnost Slovenije in nekateri posamezniki, smo predstavili na okrogli mizi; te sta se med drugimi udeležila Erika Fürst, preživela žrtev holokavsta, in glavni rabin za Slovenijo Ariel Isacco Haddad. Pobuda je bila prav tako predstavljena ministru Republike Slovenije Karlu Erjavcu, tedanji vodji Sektorja za človekove pravice in stalne slovenske delegacije pri IHRI dr. Smiljani Knez, dr. Milanu Brglezu, predsedniku Državnega zbora RS, in dr. Anji Kopač Mrak, ministrici za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti. Z aktivnostmi, povezanimi s to pobudo, bomo nadaljevali tudi v prihodnje.

Na osnovi dosedanjega strokovnega dela je bil zavod naprošen za mnenje k zapisu na spomeniku, s katerim je Mestna občina Murska Sobota tamkajšnjo judovsko pokopališče, ki je bilo vrsto let zaznamovano zgolj kot spominski park, vnovič poimenovala po njegovi izvorni namembnosti. Za mnenje k zapisu na spominski plošči, s katero bi naj počastili spomin na slovenskega pravičnika Franceta Punčuha in bi naj bila nameščena v Varšavi, kjer je Punčuh med drugo svetovno vojno reševal Jude, pa nas je zaprosil tudi upokojeni pravnik in diplomatski uslužbenec Ivan Martelanc,

pobudnik postavitve omenjenega spominskega obeležja. Dodatno je Zavod RS za šolstvo uslužbenko CJKD Sinagoga Maribor povabil v skupino pedagoških delavcev, ki se je med 5. in 12. julijem udeležila mednarodnega seminarja spominskega centra Yad Vashem v Jeruzalemu pod vodstvom dr. Chave Baruch. V maju in septembru pa je asistirala tudi pri pripravah in snemanju filma o holokavstu na območju nekdanje Jugoslavije (v režiji izraelske režiserke Nitze Gonen) na lokacijah v Mariboru, Murski Soboti in Lendavi.

V sklopu izvajanja raziskovalne dejavnosti smo spodbujali raziskave zlasti na področjih, povezanih s temami holokavsta, genocida nad Romi in judovske kulturne dediščine, ter ob tem sodelovali z različnimi zunanjimi strokovnimi sodelavci in raziskovalci. Zbrani podatki oziroma izsledki raziskav so bili javnosti posredovani v obliki predavanj, okroglih miz in drugih sorodnih dogodkov, kot prispevki pa so bili objavljeni tudi v publikacijah, ki so izšle pod okriljem zavodove založniške dejavnosti.

Čeprav smo v letu 2015 zastavljeni program in naloge izvedli v celotnem obsegu oziroma smo jih celo presegli, moramo ponovno opozoriti na problematiko omejenih finančnih in še posebej nezadostnih kadrovskih resursov. Ti lahko v prihodnje odločilno zavrejo nadaljnji razvoj javnega zavoda.

Ob sredstvih, ki nam jih je v skladu s pogodbo o financiranju javnega zavoda v letu 2015 zagotovila ustanoviteljica, smo del sredstev, zlasti za izvajanje programskih vsebin, uspeli pridobiti tudi s strani IHRE ter iz naslova donacij oziroma sponzorstev in vstopnin. Na ta način smo ublažili posledice vsakoletnega krčenja proračunskih sredstev.

Če smo prihodke in odhodke, povezane z delovanjem javnega zavoda, s preudarnim gospodarjenjem še uspeli uspešno uskladiti, pa se je kot pomembna težava pri izvajanju vseh predvidenih nalog pokazala v nezadostnem številu zaposlenih uslužbencev. V zavodu je že ob koncu leta 2014 ostala redno zaposlena zgolj ena uslužbenka, ki je ob delovnih obveznostih koordinatorice in organizatorke kulturnih programov prevzela še nalogo vršilke dolžnosti direktorice. V letu 2015 je ustanoviteljica javnega zavoda sicer izvedla javni razpis za imenovanje novega direktorja CJKD Sinagoga Maribor, po več mesecev trajajočem postopku pa se je ta zaključil brez izbire primerne kandidata. Težave pri usklajevanju delovnih obveznosti, ki so se kljub maksimalnemu angažmaju zaposlene uslužbenke kazale predvsem v fizični omejenosti razpoložljive kadrovske zasedbe, smo v tem času skušali premostiti z zaposlitvami po podjemnih pogodbah; ob zaključku leta, ko je postalo jasno, da novi direktor v letu 2015 še ne bo imenovan, pa je bila realizirana nadomestna zaposlitev za čas do imenovanja novega direktorja oziroma najdlje za obdobje enega leta. Na ta način smo realizirali kadrovski načrt, ki je v preteklem letu predvidel kadrovsko zasedbo, sestavljeno iz dveh uslužbencev. Ne glede na to kadrovsko zapolnitev, ki bo v prihajajočem letu zagotovo pripomogla k optimalnejši razporeditvi delovnih obveznosti, pa moramo pripomniti, da CJKD Sinagoga Maribor kot javni zavod, ki je bil vseskozi v kadrovskem smislu podhranjen, na kar je pristojne službe redno opozarjal, zastavljenih dolgoročnih ciljev fizično ne bo mogel zasledovati v polnem obsegu. Temu ustrezno poudarjamo, da v prihodnje zahtev in pričakovanj tako javnosti, ki v specializiranem zavodu že zdaj prepozna muzejsko-dokumentacijsko in študijsko središče za slovensko judovsko zgodovino, kakor tudi ustanovitelja in financerja ne bo mogoče izpolniti brez dolgoročne zagotovitve zadostnih finančnih sredstev in zadostnega števila kadrovske zasedbe. Ob tem postaja vse bolj jasno, da financiranje zgolj iz proračuna MOM na dolgi rok ne bo zadostovalo za udejanjenje strateških ciljev zavoda, izhajajočih iz njegove specializirane programske pozicije, zato bo v tem kontekstu težave mogoče premoščati le na osnovi vzpostavitve trajne rešitve dolgoročnega financiranja, podprtega tudi z državnimi sredstvi.

Redne zaposlitve, ki jih financira MOM

Stanje na dan 31.12.2015	VII. tar. skup.	SKUPAJ
Število zaposlenih za DČ	1	1
Število zaposlenih za NČ	1	1
Število zaposlenih na 31.12.2015 skupaj	2	2

Za namen investicijskega vzdrževanja v letu 2015 ustanoviteljica ni zagotovila sredstev. Nujna vzdrževalna dela na objektu nekdanje sinagoge smo tako zagotavljali v sklopu rednega tekočega vzdrževanja. Ob tem moramo še enkrat več izpostaviti, da načrtovane sanacije vlage v objektu ne bo mogoče več odlagati. V skladu s tehnično-tehnološkim elaboratom podjetja ING.KLAN, d. o. o., iz leta 2013 je sanacija aproksimativno ocenjena na približno 39.000,00 EUR. Prav tako opozarjamo, da je vzporedno s sanacijo notranjščine sinagoge nujno potrebna tudi sanacija javne površine ob severni in vzhodni strani objekta ter dohodnega stopnišča. Te površine namreč niso ustrezno urejene, kar potrjuje prej omenjeni elaborat, ki vzroke za izjemno visoko vlažnost v prostoru in posledične poškodbe na stenah prepoznava tudi v neurejenih, dotrajanih in neustrezno izvedenih površinah pred vhodom v objekt (kamnito nasutje, stopnišče) in na vzhodni strani za objektom. S teh površin se zaradi nepravilno izvedenih naklonov meteorne vode stekajo proti objektu nekdanje sinagoge, kar dodatno dviguje količino vlage v prostoru. O neustreznem in poškodovanem vhodnem stopnišču, ki omogoča edini dostop v objekt in iz njega, smo v javnem zavodu v preteklih letih pristojni Urad za kulturo in mladino MOM vseskozi opozarjali. Sanacija stopnišča je toliko bolj nujna, ker predstavlja njegova uporaba zaradi dotrajanosti potencialno nevarnost za obiskovalce in uslužbence Sinagoge Maribor.

V zvezi z zapuščino Anice Ivasović, ki jo je javni zavod na osnovi pravnomočnega sklepa mariborskega okrožnega sodišča⁴ pridobil v letu 2014, smo v letu 2015 nadaljevali z opozarjanjem na problematiko upravljanja z zapuščino pri pristojnem Uradu za kulturo in mladino oziroma s pozivi Mestni občini Maribor kot ustanoviteljici CJKD Sinagoga Maribor po čimprejšnji pravno-formalni ureditvi upravljavskih razmerjih glede zapuščine med MOM in javnim zavodom. Na osnovi sklepa okrožnega sodišča smo kot eden od dedičev zapuščino vpisali v zavodove poslovne knjige, na MOM pa naslovili poziv, na katerega vse do nastanka tega poročila nismo prejeli odgovora, k uskladitvi podatkov in medsebojnih razmerjih za sredstva prejeta v upravljanje. Skladno s slovensko zakonodajo lahko javni zavod namreč upravlja zgolj s premoženjem njegovega ustanovitelja, zato brez ureditve prej omenjenih razmerij ni mogoče določiti obsega upravljavskih pravic in sredstev, potrebnih za upravljanje z zapuščino.⁵ Javni zavod nima na voljo lastnih sredstev, ki bi jih lahko namenil za vzdrževanje te zapuščine, in zato bremen vzdrževanja ne more prevzemati. Če MOM v bližnji prihodnosti ne bo izkazala interesa za rešitev problematike upravljanja z zapuščino, ki je že zdaj v izjemno slabem stanju, bo ta prepuščena nadaljnjemu propadanju. Kljub nejasnim in nedorečenim razmerjem glede upravljanja pa smo v javnem zavodu v duhu skrbnega gospodarja občinskega premoženja in predvsem zaradi zagotovitve splošne varnosti ter preprečitve morebitne materialne in/ali nematerialne škode v letu 2015 poskrbeli za demontažo odpadajočih dekorativnih elementov s fasade, likovna dela Marina Ivasovića pa v dogovoru z Uradom za kulturo in mladino MOM preselili v varovano skladišče na Preradovičevi ulici.⁶

⁴ Sklep o dedovanju je bil izdan 20. 1. 2014 (ID 1435/2008). Zapuščino sestavljajo stanovanjska enota v večstanovanjski hiši na naslovu Ruška cesta 6, Maribor, in likovna dela amaterskega slikarja Marina Ivasovića.

⁵ Dodatno ob tem opominjamo, da je soglasje k vstopu v zapuščinski postopek v letu 2009 potrdil Mestni svet MOM.

⁶ Skladišče najema MOM sicer za potrebe skladiščenja rekvizitov Lutkovnega gledališča Maribor in muzealij Pokrajinskega muzeja Maribor.

2.2 PROGRAMSKA REALIZACIJA

CJKD Sinagoga Maribor ima jasno izoblikovano programsko usmeritev. Ta vključuje raznovrstne programe, od muzejsko-dokumentarnih, likovnih, fotografskih in multimedijskih razstav do predavanj, predstavitev, literarnih večerov, filmskih projekcij, glasbenih dogodkov in podobno. Velik poudarek dajemo tudi pedagoškemu delu z osnovno in srednješolsko mladino, saj želimo mlade seznanjati z judovsko kulturno dediščino kot integralnim delom slovenske kulturne dediščine, obenem pa jih z vključevanjem v programe spominjanja in seznanjanja z zgodovino holokavsta in antisemitizma ozaveščamo o pomembnosti spoštovanja in sprejemanja različnih etničnih skupin, strpnosti sobivanja ter ne nazadnje spoštovanja človekovih pravic.

V letu 2015 smo ob izvajanju nalog, izhajajočih iz ustanovitvenega akta, realizirali vse programe in aktivnosti, ki so bili načrtani v letnem programu dela za leto 2015. Ob tem pa moramo znova izpostaviti, da se je kot poglavitna težava pri realizaciji vsebinskega programa tudi v letu 2015 kazala izjemno skromna kadrovska zasedba. Ta je bila tako rekoč skozi vse leto omejena zgolj na enega zaposlenega uslužbenca. Prav tako se že vrsto let potrjuje, da razpoložljivi prostorski, tehnični in finančni resursi za izvedbo nekaterih obsežnejših programov, kakor tudi intenzivnejšega dela na področju pedagogike, ne zadostujejo več, zaradi česar bo programska ponudba v prihodnje do določene mere omejena oziroma njena nadaljnja širitev in vpeljava zahtevnejših programskih nalog ne bosta več mogoči.

Osrednji nosilni programi javnega zavoda so bili tudi v letu 2015 mednarodni projekti *Šoa – spominjajmo se, Kamnite solze* in *Evropski dnevi judovske kulture* (ali EDJK), pod okriljem katerih smo se povezali s številnimi domačimi in tujimi sorodnimi ustanovami ter realizirali vrsto najrazličnejših dogodkov. V projektih *Šoa – spominjajmo se* in *EDJK* prevzema CJKD Sinagoga Maribor tudi vlogo nacionalnega koordinatorja prirediteljev, v projektu *Kamnite solze*, ki ga je v letih 2014–2016 podprla Mednarodna zveza za spomin na holokavst (IHRA), pa vlogo nosilca projekta. Ob izvedbi naštetih programov tako prevzemamo obsežne organizacijske zadolžitve in aktivnosti.

S projektom *Šoa – spominjajmo se* vsakoletno zaznamujemo mednarodni dan spomina na žrtve holokavsta, zato je večina programskih aktivnosti, vezanih na projekt, zgoščena okoli 27. januarja. V letu 2015 so se projektu pridružili naslednji organizatorji: Univerzitetna knjižnica Maribor, Mariborska knjižnica, Salon uporabnih umetnosti, OŠ Draga Kobala Maribor, Prva gimnazija Maribor, Zavod za kulturo in promocijo Lendava, Sinagoga Lendava – Slovenski muzej holokavsta, Zveza kulturnih društev Lendava, Knjižnica Lendava, Dvojezična srednja šola Lendava, Dvojezična osnovna šola I Lendava, Mladinsko kulturni inkubator Mansarda – Zavod aktivne mladine Lendava, Kulturno društvo Lendava, Društvo za ustvarjalnost in izobraževanje Art vizija Črenšovci, Društvo zbirateljev Pomurja Lindva, Dejan Süč, OŠ Sveta Ana, Pomurski muzej Murska Sobota, Mestna občina Murska Sobota, OŠ Pesnica, OŠ Starše, ZZB za vrednote NOB Slovenije – Koordinacijski odbor žrtev vojnega nasilja, Muzej novejšje zgodovine Slovenije, Mini teater, Judovski kulturni center Ljubljana, Znanstvenoraziskovalni center Slovenske akademije znanosti in umetnosti, Gimnazija Nova Gorica, Goriška knjižnica Franceta Bevka Nova Gorica, Pavlova hiša – Potrna in Mladinski center Hiša mladih Ajdovščina. Projekt so podprli Ministrstvo za zunanje zadeve, Mestna občina Maribor in IHRA, posamezne dogodke pa tudi veleposlaništvi Republike Madžarske in Države Izrael. Častni pokrovitelj projekta je bil dr. Miro Cerar, predsednik Vlade Republike Slovenije. Ob programih, ki smo jih bodisi v lastni produkciji bodisi v koprodukciji realizirali v CJKD Sinagoga Maribor in so predstavljeni v nadaljevanju poročila, so bili izvedeni še:

- odprtje dokumentarne razstave *Sinagoge v vzhodni Srednji Evropi med letoma 1782 in 1944* v Sinagogi Lendava – Slovenskem muzeju holokavsta, Lendava, 16. 1. 2015, št. obiskovalcev: 60;
- različni dogodki v sklopu *Tedna spomina na lendavske Žide*, različne lokacije v Lendavi, 16. – 31. 1. 2015, št. obiskovalcev: 289;
- predavanje in projekcija filma v sklopu prireditve *Mednarodni dan spomina na žrtve holokavsta*, Mladinski center Hiša mladih Ajdovščina, 21. 1. 2015, št. obiskovalcev: ni podatka;
- literarni večer *Biljard v Dobrayu* s koncertom klezmer glasbe, Pavlova hiša, Potrna-Laafeld, Avstrija, 23. 1. 2015, št. obiskovalcev: 20;
- spominska slovesnost *Dan spomina na žrtve holokavsta*, Center urbane kulture Kino Šiška, Ljubljana, 24. 1. 2015, št. obiskovalcev: 350;
- odprtje likovne razstave *Mednarodni natečaj plakatov 2013–2014: Ohranjanje spomina – Potovanja po holokavstu*, Univerzitetna knjižnica Maribor, 27. 1. 2015, št. obiskovalcev: 30; razstavo si je v času od 27. 1. do 14. 2. 2015 dodatno ogledalo okoli 50 obiskovalcev;
- spominska slovesnost ob dnevu spomina na žrtve holokavsta, nekdanje judovsko pokopališče, Murska Sobota, 27. 1. 2015, št. obiskovalcev: 60;
- učna ura zgodovine za učence 9. razredov Dvojezične osnovne šole Lendava, Sinagoga Lendava – Slovenski muzej holokavsta, Lendava, 27. 1. 2015, št. obiskovalcev: 98;
- predavanje Borisa Hajdinjaka *Slovenski Judje in Romi v Auschwitzu*, Muzej novejšje zgodovine Slovenije, Ljubljana, 27. 1. 2015, št. obiskovalcev: 15;
- odprtje razstave *Judje v Ljubljani in holokavst* s komemorativno slovesnostjo in predstavitvijo knjige Miriam Steiner Aviezer *Vojak z zlatimi gumbi*, Mini teater – Judovski kulturni center, Ljubljana, 27. 1. 2015; št. obiskovalcev: 63; razstavo si je v času od 27. 1. do 5. 2. 2015 dodatno ogledalo okoli 460 obiskovalcev;
- literarni večer *Odprti horizonti z dr. Svetlano Slapšak: Življenje in delo Danila Kiša*, Salon uporabnih umetnosti, Maribor, 28. 1. 2015, št. obiskovalcev: 71;
- predavanje Renata Podbersiča *Holokavst in njegove posledice na Goriškem*, Gimnazija Nova Gorica, 28. 1. 2015, št. obiskovalcev: 200;
- mednarodni filmski *Festival strpnosti*, Mini teater – Judovski kulturni center, Ljubljana, 4. – 8. 2. 2015, št. obiskovalcev: 1444;
- predavanje Borisa Hajdinjaka *Kohnsteini in Singerji – mariborske žrtve holokavsta*, ZRC SAZU, Ljubljana, 3. 3. 2015, št. obiskovalcev: 27.

Projekt *EDJK* je v letu 2015 v Sloveniji potekal med 3. in 29. septembrom, pri čemer se je največ dogodkov zvrstilo prav na osrednji dan projekta, kot ga je določil mednarodni organizacijski komite AEJP⁷, tj. na nedeljo, 6. septembra. *EDJK 2015* je bil posvečen temi »Mostovi«, vanj pa so se v Sloveniji vključili: Veleposlaništvo Madžarske v Sloveniji, Mariborska knjižnica, Kultprotur – Zavod za kulturo, turizem in promocijo Gornja Radgona, Grad Negova, Pomurski muzej Murska Sobota, Pokrajinska in študijska knjižnica Murska Sobota, Galerija – Muzej Lendava, Sinagoga Lendava – Slovenski muzej holokavsta, SEZAM – Združenje mladih, staršev in otrok, Judovski kulturni center Ljubljana in Mini teater. Med prireditvami organizatorjev, pri pripravi katerih CJKD Sinagoga Maribor ni neposredno sodeloval, jih je pa promoviral pod okriljem skupnega projekta, so bile:

- vodeni ogled po razstavi *Judje na Slovaškem: Muzej judovske kulture se predstavlja*, Pokrajinska in študijska knjižnica Murska Sobota, 3. 9. 2015, št. obiskovalcev: 20;
- odprtje razstave Cvetke Hojnik *En soph II* s koncertom judovske glasbe, Sinagoga Lendava – Slovenski muzej holokavsta, Lendava, 4. 9. 2015, št. obiskovalcev: 110;

---

⁷ The European Association for the Preservation and Promotion of Jewish Culture and Heritage.

- lutkovna predstava gledališča Key Theatre *Ko je bilo vse zeleno*, slovesnost s kulturnim programom ob predaji faksimila celotne zbirke *Iconotheca Valvasoriana* in uradni otvoritvi Knjižnice Judovskega kulturnega centra, odprtje razstave slovenskih judaik s predstavitevijo slik Antona Karingerja in Barda Lucundusa, Mini teater – Judovski kulturni center, Ljubljana, 6. 9. 2015, št. obiskovalcev: 210; razstavo slovenskih judaik si je v času od 6. do 13. 9. 2015 dodatno ogledalo okoli 89 obiskovalcev;
- umetniška intervencija Naomi Levovnik Veberič *Moja soba* v družbi pesnika Dejana Kobana, Novi trg, Ljubljana, 6. 9. 2015, št. obiskovalcev: 100;
- predavanje Vladimirja Vajde *Židovsko novo leto*, Sinagoga Lendava – Slovenski muzej holokavsta, Lendava, 16. 9. 2015, št. obiskovalcev: 15.

Programe in dogodke projekta *EDJK 2015* so podprli Mestna občina Maribor, Madžarska – predsedujoča država mednarodni zvezi IHRA, Veleposlaništvo Republike Slovaške v Sloveniji, Občina Lendava, Občina Gornja Radgona, Ministrstvo za kulturo Republike Slovenije in Urad Republike Slovenije za mladino.

Projekt *Kamnite solze* smo v Centru judovske kulturne dediščine Sinagoga Maribor zasnovali v sodelovanju s partnerskimi organizacijami v letu 2014. Gre za večletni mednarodni projekt, v okviru katerega razvijamo strategije za permanentno obeleževanje treh spominskih dni: mednarodnega dneva spomina na žrtve holokavsta (27. januar), dneva spomina na slovenske žrtve holokavsta ob obletnici začetka množičnih deportacij prekmurskih Judov (26. april), zunaj Slovenije pa spominskih dni, povezanih z zgodovinskimi dogodki, ki so v času nacionalsocializma in druge svetovne vojne ireverzibilno zapečatili usodo preganjanega judovskega prebivalstva v posameznih državah, ter mednarodnega dneva spomina na žrtve genocida nad Romi (2. avgust). S projektom želimo v javnosti dvigniti raven ozaveščenosti in družbenopolitične podpore dnevom spominjanja na holokavst in genocid nad Romi na območjih nekdanje avstro-ogrske monarhije ter v sodelovanju s partnerskimi in udeleženi organizacijami načrtovati konceptualne okvire za obeleževanje treh spominskih dni tako na državni kot tudi na mednarodni ravni. V tem kontekstu ponujamo v projektu vrsto predlogov za oblikovanje tematskih programov, kot so dokumentarne razstave, predavanja, okrogle mize, znanstvena srečanja, avdio-vizualna orodja, spominske prireditve in drugi kulturni dogodki, na osnovi predstavitve izbranih primerov dobrih praks pa spodbujamo tudi druge znanstvenoraziskovalne, izobraževalne in kulturne ustanove oziroma ustvarjalce k aktivnemu sooblikovanju programov spominjanja na holokavst in genocid nad Romi ter programov učenja o obeh oblikah genocida.

Med razstavnimi programi, ki smo jih izvedli bodisi v sklopu zgoraj navedenih projektov bodisi kot samostojne programske vsebine, so bili *Potujoča razstava o dobrih ljudeh, Judje na Slovaškem: Muzej judovske kulture se predstavlja, Sinagoge v vzhodni Srednji Evropi med letoma 1782 in 1944, Slađana Matić Trstenjak: Nebo joka in Irena Zemljič Gajser: Emanacija simbolov*. Ob njih smo zasnovali tudi različne spremljajoče dogodke, v okviru našega sodelovanja z drugimi javnimi zavodi pa smo posamezne strokovne programe organizirali izven sedeža javnega zavoda. V mariborski sinagogi smo gostili tudi nekaj prireditev drugih organizatorjev in tako ohranjali funkcijo kulturno-prireditvenega centra, ki se ob zagotavljanju javne službe na področju varovanja, proučevanja in prezentiranja judovske zgodovine in kulture odziva tudi na aktualnost kulturnega trenutka v mestu.

V okviru priprav na enega nosilnih projektov v letih 2016 in 2017 – *Po poteh mariborskih Judov (Projekt Marpurgi)* – so bile opravljene začetne arhivske raziskave, zlasti o dejavnostih enega najvidnejših predstavnikov potomcev mariborskih Judov Vida Morpurga, vzpostavljeno pa je bilo tudi sodelovanje s splitskim mestnim muzejem, Inštitutom za judovsko zgodovino Avstrije iz St. Pöltna in nekaterimi člani družine Morpurgo.

V skladu s politiko dostopnosti in odprtosti javnega zavoda za najrazličnejše skupine obiskovalcev so bili vsi naši dogodki in prireditve prosti vstopnine, s čimer smo zagotovili dostopnost programov in kulturnih vsebin najširšim množicam obiskovalcev. Prav tako smo sledili tudi pobudam Ministrstva za kulturo in drugih kulturnih ustanov ter se z dnevi odprtih vrat vključevali v obeleževanje *Slovenskega kulturnega praznika* (8. 2.), mednarodnega dneva muzejev (18. 5.), *Dnevoev evropske kulturne dediščine*, ki so v letu 2015 potekali od 26. 9. do 3. 10., in *Ta veselega dneva kulture* (3. 12.).

Pedagoške in andragoške aktivnosti so tudi v letu 2015 predstavljale pomemben segment našega delovanja, ki pa zaradi kadrovskega manka, s katerim se zavod vseskozi sooča, še ni razvit v polnem obsegu. Ne glede na dosedanje uspešno sodelovanje s številnimi osnovnimi in srednjimi šolami, bomo v prihodnje programom, s katerimi prenašamo védenje o judovski zgodovini na mlade ljudi, skušali namenjati še več pozornosti. Z osnovnimi šolami Draga Kobala Maribor, Pesnica in Janka Padežnika Maribor ter s Prvo gimnazijo Maribor smo v letu 2015 še naprej uspešno razvijali sodelovanje, ki smo ga začrtali že v prejšnjih letih, na novo pa smo vzpostavili sodelovanje z osnovnimi šolami Sveta Ana, Starše, Mislinja in Ludvika Pliberška Maribor ter Gimnazijo Ilirska Bistrica. Naših pedagoških programov in strokovnih vodenj po nekdanji sinagogi so se udeležili tudi učenci OŠ Jakobski Dol, OŠ Toneta Čufarja Maribor, OŠ Žirovnica in šolarji iz avstrijskega Halbturna, dijaki Srednje lesarske šole Maribor, Škofijske gimnazije Maribor, Gimnazije Novo mesto, Gimnazije in srednje kemijske šole Ruše, Srednje prometne šole Maribor, Srednje ekonomske šole Maribor, Prve gimnazije Celje, Poljanske gimnazije Ljubljana in Gimnazije Škofja Loka ter študenti gradbeništva in pedagoške fakultete v Mariboru. Za pedagoške delavce smo pripravili še strokovno delavnico *Zgodbe preteklosti za izzive sedanjosti*, namenjeno predstavitvi možnosti uporabe avdio-vizualnih orodij pri poučevanju različnih predmetov, učencem, dijakom in študentom pa pomagali pri pripravi različnih raziskovalnih nalog na temo judovstva, mariborske sinagoge in kulturne dediščine. Vsem zainteresiranim uporabnikom smo omogočili tudi dostop do specializiranega knjižničnega gradiva, ki ga hranimo v zavodovi interni knjižnici.

V okviru založniške dejavnosti zavoda, ki smo jo vezali predvsem na popularizacijske aktivnosti ob izvedenih programih, smo v letu 2015 izdali različne kataloge, zloženske, skripte, brošure in zbornike, pripravljati pa smo pričeli tudi četrti zvezek serijske publikacije *Slovenski Judje: zgodovina in holokavst*. Izdane publikacije so bile dobro sprejete tako v strokovni kot tudi v laični in medijski javnosti. Vse izdane publikacije so bile za zainteresirane uporabnike na voljo brezplačno oziroma so bile distribuirane v Narodno in univerzitetno knjižnico v Ljubljani (obvezni izvodi), v domače in tuje partnerske ustanove (medknjižnična izmenjava) in v knjižnico Charles Young Research Library univerze UCLA v Los Angelesu.

- **Pripravljene in izdane publikacije CJKD Sinagoga Maribor v letu 2015**

Zap. št.	Avtor besedila, urednik	Naslov publikacije	Vrsta	Naklada
1	več avtorjev; ur. BEDRAČ Marjetka	Znanstveno srečanje Vsako leto eno ime: Marko Rosner	skripta (slo-ang)	150
2	FOGEL Nenad, FOGEL Milan	Potujoča razstava o dobrih ljudeh	katalog (slo)	150
3	BERDIČ Mario	Slađana Matić Trstenjak: Nebo joka / The sky is crying	katalog (slo-ang)	100
4	BEDRAČ Marjetka	Judje na Slovaškem: Muzej judovske kulture se predstavlja	katalog (slo)	200
5	TOŠ Marjan, BEDRAČ Marjetka	Kamnite solze	zloženska (slo)	500
6	TOŠ Marjan, BEDRAČ Marjetka	Stone Tears	zloženska (ang)	500

7	KLEIN Rudolf	Sinagoge v vzhodni Srednji Evropi med letoma 1782 in 1944	katalog (slo)	200
8	BEDRAČ Marjetka	Irena Zemljič Gajser: Emanacija simbolov / Emanation of symbols	katalog (slo-ang)	80
9	več avtorjev; ur. KLOPČIČ Vera, BEDRAČ Marjetka	Porajmos – zamolčani genocid nad Romi	zbornik (slo-ang)	300

- **Pripravljena in izdana vabila, plakati, letaki**

Zap. št.	Naslov tiskovine	Vrsta	Naklada
10	Šoa – spominjajmo se 2015	vabilo (slo)	750
11	Znanstveno srečanje Vsako leto eno ime: Marko Rosner	vabilo (slo)	180
12	Potujoča razstava o dobrih ljudeh	vabilo (slo)	120
13	Potujoča razstava o dobrih ljudeh	plakat (slo-ang)	2
14	Potujoča razstava o dobrih ljudeh	letak (slo-ang)	100
15	Miriam Steiner Aviezer: Vojak z zlatimi gumbi	vabilo (slo)	120
16	Jurij Schönauer: Šalovski fotograf	vabilo (slo)	110
17	Slađana Matić Trstenjak: Nebo joka	vabilo (slo)	120
18	Slađana Matić Trstenjak: Nebo joka	plakat (slo-ang)	2
19	Slađana Matić Trstenjak: Nebo joka	letak (slo-ang)	100
20	Usodni april 1944	vabilo (slo)	120
21	Trdnjava iz pepela	vabilo (slo)	130
22	Judje na Slovaškem: Muzej judovske kulture se predstavlja	vabilo (slo)	130
23	Judje na Slovaškem: Muzej judovske kulture se predstavlja	plakat (slo-ang)	2
24	Judje na Slovaškem: Muzej judovske kulture se predstavlja	letak (slo-ang)	100
25	26. april – nacionalni dan spomina na žrtve holokavsta v Sloveniji	vabilo (slo)	130
26	Noč, ko so violine obmolknile	vabilo (slo)	180
27	Evropski dnevi judovske kulture 2015	vabilo (slo)	500
28	Evropski dnevi judovske kulture 2015	plakat (slo-ang)	20
29	Evropski dnevi judovske kulture 2015	letak (slo-ang)	300
30	Sinagoge v vzhodni Srednji Evropi med letoma 1782 in 1944	vabilo (slo)	140
31	Sinagoge v vzhodni Srednji Evropi med letoma 1782 in 1944	plakat (slo-ang)	2
32	Sinagoge v vzhodni Srednji Evropi med letoma 1782 in 1944	letak (slo-ang)	100
33	Irena Zemljič Gajser: Emanacija simbolov	vabilo (slo)	120
34	Irena Zemljič Gajser: Emanacija simbolov	plakat (slo-ang)	2
35	Irena Zemljič Gajser: Emanacija simbolov	letak (slo-ang)	100

O naših programskih in drugih spremljajočih dejavnostih smo medije ter splošno in strokovno javnost redno obveščali s tiskanimi gradivi in elektronskimi sporočili za javnost, s spletnimi najavami na portalih www.napovednik.com in www.sraka.com, na domači spletni strani in socialnem omrežju facebook. Radijskim, televizijskim in časopisnim hišam smo dajali intervjuje in kratke izjave, v sklopu širše zasnovane popularizacije sinagoge kot kulturnozgodovinskega spomenika pa smo v njenih prostorih omogočili tudi snemanja nekaterih oddaj televizijskih hiš RTV Slovenija in BK TV.

V sklopu popularizacijskih aktivnosti smo promovirali tudi kratek dokumentarec o prvi mariborski zdravnici Klari Kukovec, ki smo ga v CJKD Sinagoga Maribor premierno predstavili ob zaključku leta 2014. Film nagovarja različne starostne skupine obiskovalcev, temu ustrezno smo ga z organizacijo njegovih projekcij na različnih lokacijah predstavili tudi obiskovalcem, ki se praviloma ne udeležujejo programov CJKD Sinagoga Maribor. Film je bil prav tako prikazan v sklopu četrtega mednarodnega festivala DOKUDOC in Akademске televizije AKTV, ki je v sklopu spremljajočega programa 18. Festivala slovenskega filma predvajala spletne projekcije izbranih kratkometražnih filmov. Na festivalu DOKUDOC je bil film predvajan 28. avgusta, na spletni televiziji AKTV pa 20. in 21. septembra.

V programskem pogledu lahko leto 2015 ocenimo kot zelo uspešno, še posebej glede na večkrat izpostavljeno skromno kadrovsko zasedbo in omejena finančna sredstva. Po odzivu obiskovalcev sodeč, smo realizirali zanimive in odmevne projekte; da je bilo naše delo uspešno, pa dodatno potrjujeta tako pozitivna medijska podpora našim aktivnostim kot tudi naraščanje zanimanja različnih kulturnih, izobraževalnih in raziskovalnih ustanov za sodelovanje z našim javnim zavodom.

V letu 2015 so nekdanjo mariborsko sinagogo obiskali številni domači in tuji gostje, med njimi so bili tudi nekateri visoki predstavniki tujih veleposlaništev v Sloveniji: Nj. eksc. Pierre-Yves Fux, veleposlanik Švice, dr. Jakob Haselhuber, stalni namestnik nemške veleposlanice, Krešimir Mahečič, pooblaščen minister hrvaškega veleposlaništva, Szabolcs Takács, državni sekretar v Uradu predsednika Vlade Madžarske in ministrski komisar za predsedovanje IHRI v letu 2015, Nje. eksc. Edit Szilágyiné Bátorfi, madžarska veleposlanica, Gergely Schuchtár, konzul na madžarskem veleposlaništvu, pristojen za kulturo, Nj. eksc. Brent R. Hartley, veleposlanik ZDA, Elizabeth Mader, vodja oddelka za politične, gospodarske in trgovinske zadeve veleposlaništva ZDA, Nj. eksc. Paweł Czerwiński, poljski veleposlanik, in Nj. eksc. Juraj Migaš, slovaški veleposlanik. Sinagogo so obiskali tudi številni raziskovalci in strokovnjaki za judovske teme iz tujine ter različni novinarji in člani muzeoloških in drugih strokovnih združenj.

Sinagogo kot kulturni spomenik si je ogledalo 1820 obiskovalcev, 1653 obiskovalcev se je udeležilo različnih prireditev in dogodkov, na odprtjih razstav je bilo 448 obiskovalcev, občasne razstave v sinagogi pa si je ogledalo 2020 obiskovalcev. Med obiskovalci je bilo 41 organiziranih skupin, za katere je bilo opravljenih 29 strokovnih vodstev. Z razstavami *Anini mariborski vrstniki*, *Zvezdna proga – razstava o holokavstu*, *Holokavst 1933–1945 (Pogum, da se spominjamo)*, *Sinagoga Maribor – ob desetletnici delovanja* in *Oprostite nam, oprostite nam, o vi mrtvi! Judovski vojaki avstro-ogrske vojske na soški fronti* smo gostovali na osnovnih šolah Sveta Ana, Starše, Ludvika Pliberška Maribor, Janka Padežnika Maribor in Mislinja, na Gimnaziji Ilirska Bistrica, v Pomurskem muzeju Murska Sobota, ZRC SAZU in Gradu Negova ter v Clevelandu na tamkajšnji državni univerzi in v Slovenskem muzeju in arhivih. Razstave na gostovanjih si ji ogledalo približno 4305 obiskovalcev, spletno stran www.sinagogamaribor.si pa je obiskalo 5650 uporabnikov.

2.2.1 ŠOA – SPOMINJAJMO SE 2015

Vodja projekta: **MARJETKA BEDRAČ**

I. PRODUKCIJA

Program:	VSAKO LETO ENO IME: MARKO ROSNER , mednarodno znanstveno srečanje
Datum:	27. 1. 2015
Lokacija:	Univerzitetna knjižnica Maribor
Partnerji:	Univerzitetna knjižnica Maribor, Prva gimnazija Maribor, Študijski center za narodno spravo, Inštitut za narodnostna vprašanja
Št. obisk.::	63

Tradicionalno januarsko mednarodno znanstveno srečanje *Vsako leto eno ime* je namenjeno predstavitvi najnovejših izsledkov raziskav s področja zgodovine holokavsta in antisemitizma. V letu 2015 je bilo srečanje posvečeno mariborskemu judovskemu podjetniku Marko Rosnerju, ki je bil pred drugo svetovno vojno pomembno vpet zlasti v mariborsko tekstilno industrijo. Na srečanju so z izvirnimi avtorskimi prispevki sodelovali uveljavljeni domači in tuji zgodovinarji in raziskovalci, med njimi prof. Boris Hajdinjak, prof. Roman Mirnik, dr. Marjan Toš, dr. Anna Maria Grünfelder, mag. Renato Podbersič in dr. Vera Klopčič. V uvodnem in obenem osrednjem predavanju s pomenljivim naslovom »... da se ne bomo nikoli več skupaj videli v Mariboru« je Boris Hajdinjak predstavil usodo Marka Rosnerja in njegove družine med drugo svetovno vojno. Predavanje Romana Mirnika je bilo posvečeno predstavitvi še enega judovskega podjetnika, ki je v tridesetih letih prejšnjega stoletja delal in živel v Mariboru ter je bil tako kot Marko Rosner vpet v mariborsko tekstilno industrijo: Franza Mautnerja, solastnika Mariborske tekstilne tvornice. Marjan Toš je nato spregovoril o slovenskih pravičnikih med narodi, ki so pisali sicer drobne, a zato nič manj plemenite zgodbe in reševali Jude tam, kjer se je to dalo, v kontekstu spomina in pozabe. Anna Maria Grünfelder je predstavila temo kristjanov in pregona Judov, v okviru katere se je dotaknila tudi vprašanj zvestobe, sovraštva ter odpora proti nacionalsocializmu in fašizmu v Sloveniji in na Hrvaškem. Kakšna je bila usoda goriške judovske skupnosti v prvi svetovni vojni je bilo mogoče izvedeti ob predavanju Renata Podbersiča, predavanje Vere Klopčič pa je bilo posvečeno osvetljevanju spregledanega nacističnega genocida nad Romi in Sinti – porajmosa in njegovih posledicah. Znanstveno srečanje je v imenu zunanjega ministra Republike Slovenije Karla Erjavca odprl Peter Japelj, pomočnik državne sekretarke Dragoljube Benčina, zbrane goste in občinstvo pa je nagovoril tudi gost srečanja Nenad Fogel, predsednik Judovske občine Zemun. Srečanja so se med drugimi udeležile hči in vnukinji Marka Rosnerja – Lidija Busti ter Barbara in Eva Rosner.

Program:	POTUJOČA RAZSTAVA O DOBRIH LJUDEH , odprtje razstave
Datum:	27. 1. 2015
Lokacija:	CJKD Sinagoga Maribor
Partnerji:	Osnovna šola Draga Kobala Maribor, Prva gimnazija Maribor
Št. obisk.:	45

Ob mednarodnem dnevu spomina na žrtve holokavsta smo v sklopu aktivnosti projekta *Šoa – spominjajmo se 2015* odprli tudi gostujočo razstavo Judovske občine iz Zemuna *Potujoča razstava o dobrih ljudeh*. Slavnostni govornik na odprtju je bil državni sekretar v Kabinetu predsednika Vlade Tadej Slapnik, pristojen za vzpostavitev dialoga s civilno družbo in koordinacijo državljskih pobud ter socialno podjetništvo. Občinstvo je nagovoril v imenu častnega pokrovitelja projekta *Šoa – spominjajmo se 2015* dr. Mira Cerarja, predsednika Vlade Republike Slovenije. Razstavo je predstavil njen soavtor in predsednik Judovske občine Zemun Nenad Fogel, v kulturnem programu pa so nastopili učenci Osnovne šole Draga Kobala Maribor in dijaki Prve gimnazije Maribor. Odprtja so se med drugimi udeležili tudi Njegova ekscelenca Pierre-Yves Fux, švicarski veleposlanik v Sloveniji, dr. Jakob Haselhuber, stalni namestnik nemške veleposlanice v Sloveniji, predstavnica srbskega veleposlaništva v Sloveniji, dr. Igor Vojtic, podpredsednik Judovske skupnosti Slovenije, in Peter Japelj z Ministrstva za zunanje zadeve Republike Slovenije.

Program:	POTUJOČA RAZSTAVA O DOBRIH LJUDEH , dokumentarna razstava
Datum:	27. 1. – 31. 3. 2015
Lokacija:	CJKD Sinagoga Maribor
Partnerji:	Judovska občina Zemun, Katedra za splošno lingvistiko Filološke fakultete Beograd
Št. obisk.:	242

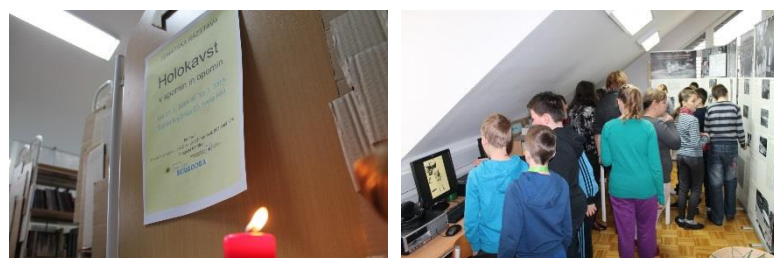
Razstava, ki sta jo soustvarila Nenad in Milan Fogel, je bila posvečena pravičnikom z območja nekdanje Jugoslavije, ljudem različnih narodnosti in veroizpovedi – Nejudom, ki so v času nacistične okupacije pomagali Judom in jih reševali pred gotovo smrtjo. Kasneje so bili zaradi svojih pogumnih dejanj odlikovani z izraelskim državnim priznanjem pravičnik med narodi. Razstava je uvodoma na jedrnat način predstavila usodo Judov v nekdanji Jugoslaviji, od pojava ter vzpona fašizma in nacizma do konca druge svetovne vojne. V sklopu uvodnega zgodovinskega vpogleda so bila tako zajeta poglavja o prebujanju antisemitizma v Jugoslaviji, okupaciji Jugoslavije, prvih ukrepih proti Judom in deportacijah v koncentracijska taborišča ter begu kolaboracionistov. V osrednjem delu pa so bile predstavljene zgodbe nekaterih pravičnikov z območja nekdanje skupne države, njihova dobra dejanja in usode z njihovo pomočjo rešenih Judov. Med predstavljenimi pravičniki so bili tudi Slovenci Uroš Žun, Zora Pičulin, Andrej Tumpej in Martina Levec Marković.

Program:	HOLOKAVST – SPOMIN IN OPOMIN , predavanje
Datum:	28. 1. 2015
Lokacija:	Osnovna šola Sveta Ana
Partnerji:	Osnovna šola Sveta Ana
Št. obisk.:	35

S projektom *Šoa – spominjajmo se* ne obeležujemo zgolj mednarodnega dneva spomina na žrtve holokavsta, pač pa skušamo pod njegovim okriljem spodbujati tudi programe učenja o holokavstu, zlasti v slovenskih osnovnih in srednjih šolah. V letu 2015 se je projektu *Šoa – spominjajmo se* pridružila tudi Osnovna šola Sveta Ana. Ob razstavitvi dokumentarne razstave *Anini mariborski vrstniki* smo za učence šole pripravili tudi strokovno predavanje *Holokavst – spomin in opomin*, ki ga je izvedel dr. Marjan Toš.

Program:	SLOVENSKI JUDJE: ZGODOVINA IN HOLOKAVST , predstavitev zbornikov
Datum:	29. 1. 2015
Lokacija:	Goriška knjižnica Franceta Bevka, Nova Gorica
Partnerji:	Goriška knjižnica Franceta Bevka, Nova Gorica
Št. obisk.:	40

V Goriški knjižnici Franceta Bevka v Novi Gorici smo izvedli predstavitev treh zvezkov serijske publikacije *Slovenski Judje: zgodovina in holokavst*. Gre za izjemno dragoceno in iskano strokovno-študijsko gradivo, v katerem objavljamo znanstveno-raziskovalne prispevke uglednih domačih in tujih strokovnjakov s področja holokavsta in antisemitizma. Predstavitve v Novi Gorici so se udeležili mag. Renato Podbersič in dr. Marjan Toš, avtorja prispevkov, objavljenih v zbornikih, ter urednica Nuša Lešnik. Predstavitvi je sledil pogovor z obiskovalci.

Program:	SLOVENSKI KULTURNI PRAZNIK , dan odprtih vrat in vodstvo po razstavi
Datum:	8. 2. 2015
Lokacija:	CJKD Sinagoga Maribor
Partnerji:	-
Št. obisk.:	38

CJKD Sinagoga Maribor vsako leto obeleži tudi *Slovenski kulturni praznik*. Ob tej priložnosti smo pripravili dan odprtih vrat in javnosti tako omogočili brezplačen obisk in ogled nekdanje srednjeveške sinagoge in razstave *Potujoča razstava o dobrih ljudeh*. To so si obiskovalci lahko ogledali tudi ob strokovnem vodstvu.

Program:	SLOVENSKI KULTURNI PRAZNIK , projekcije filmov
Datum:	8. 2. 2015
Lokacija:	CJKD Sinagoga Maribor
Partnerji:	-
Št. obisk.:	35

V želji, da bi javnosti ponudili čim bolj pester nabor kulturnih vsebin, smo v posebnem sklopu obeležitve *Slovenskega kulturnega praznika* pripravili še tri filmske projekcije. Javnosti smo predstavili kratke dokumentarno-informativne filme *Tri obljube. Zgodba o beograjskih Kalefih* (produkcija Centropa, slovenski podnapisi, 2012), *Preživetje v Sarajevu. Prijateljstvo v času vojne* (produkcija Centropa, slovenski podnapisi, 2014) in *Klara Kukovec* (produkcija CJKD Sinagoga Maribor, 2014).

Program:	MIRIAM STEINER AVIEZER: VOJAK Z ZLATIMI GUMBI , predstavitev knjige
Datum:	24. 2. 2015
Lokacija:	CJKD Sinagoga Maribor
Partnerji:	ZRC SAZU
Št. obisk.:	15

Roman *Vojak z zlatimi gumbi* je prvič izšel leta 1964 v zbirki Pota mladih, pozneje pa je bil preveden v srbohrvaščino, angleščino in hebrejščino. Njegova avtorica Miriam Steiner Aviezer je v njem opisala svojo zgodbo – zgodbo male Bibi, ki jo je pri rosnih šestih letih doletela izkušnja holokavsta. Ob ponatisu romana v izdaji Založbe Znanstvenoraziskovalnega centra Slovenske akademije znanosti in umetnosti smo to literarno delo predstavili tudi v mariborski sinagogi. Predstavitve sta se udeležila dr. Oto Luthar, direktor ZRC SAZU, in dr. Irena Šumi. Goste in občinstvo je uvodoma nagovorila Marjetka Bedrač, v. d. direktorice CJKD Sinagoga Maribor, dogodek pa je povezovala novinarka in pesnica Simona Kopinšek.

Program:	JULIJ SCHÖNAUER: ŠALOVSKI FOTOGRAF , predstavitev knjige
Datum:	12. 3. 2015
Lokacija:	CJKD Sinagoga Maribor
Partnerji:	Pomurski muzej Murska Sobota
Št. obisk.:	18

Pomurski muzej Murska Sobota je v Sinagogi Maribor predstavil obsežno monografijo, posvečeno prekmurškemu judovskemu fotografu Juliju (Gyuli) Schönauerju. Fotografovo delo in življenje ter način življenja v tridesetih letih 20. stoletja v Šalovcih in okolici, ki ga je Schönauer ujel v fotografski objektiv, sta predstavila avtor Mark Krenn in urednica Jelka Pšajd. Gosta in obiskovalce je uvodoma pozdravila tudi Marjetka Bedrač, v. d. direktorice CJKD Sinagoga Maribor.

II. POSTPRODUKCIJA

Program:	ZVEZDNA PROGA – RAZSTAVA O HOLOKAVSTU , dokumentarna razstava
Datum:	26. 1. – 6. 2. 2015
Lokacija	Pomurski muzej Murska Sobota
Partnerji:	Pomurski muzej Murska Sobota, Mariborska knjižnica, Prva gimnazija Maribor
Št. obisk.:	100
<p>Razstava <i>Zvezdna proga – razstava o holokavstu</i> je razstava, ki predstavlja zgodovino holokavsta skozi usodo mariborskih judovskih družin Kohnstein in Singer. Z razstavo smo doslej gostovali na več prizoriščih v Mariboru in okolici, v Slovenski Bistrici, Celju in Novi Gorici, v sklopu projekta <i>Šoa – spominjajmo se 2015</i> pa smo z razstavo gostovali tudi v Pomurskem muzeju Murska Sobota. Na odprtju sta obiskovalce nagovorila mag. Franc Kuzmič in Metka Fujs, direktorica Pomurskega muzeja Murska Sobota. V glasbenem programu sta nastopila Tamara Škalič in David Kisilak, člana zasedbe Harfa-Kinnor.</p>	
	

Program:	ANINI MARIBORSKI VRSTNIKI , dokumentarna razstava
Datum:	27. – 30. 1. 2015
Lokacija	Osnovna šola Sveta Ana
Partnerji:	Osnovna šola Sveta Ana, Mariborska knjižnica, Prva gimnazija Maribor
Št. obisk.:	247
<p>Razstavo <i>Anini mariborski vrstniki</i>, s katero razkrivamo usodo judovskih otrok in najstnikov iz Maribora med holokavstom, smo pripravili v letu 2013 v sodelovanju s Prvo gimnazijo Maribor. Razstava je bila premierno predstavljena prav tam v januarju 2013, nato smo z njo gostovali na nekaterih mariborskih osnovnih šolah in v januarju 2015 še na osnovni šoli v Sveti Ani v Slovenskih goricah.</p>	
	

Program:	TO NI OTROŠKA IGRA: OTROCI MED HOLOKAVSTOM – USTVARJALNOST IN IGRA, dokumentarna razstava
Datum:	27. 1. – 27. 2. 2015
Lokacija	Osnovna šola Pesnica
Partnerji:	Veleposlaništvo Države Izrael, Osnovna šola Pesnica
Št. obisk.:	360

V sodelovanju z izraelskim veleposlaništvom in osnovno šolo v Pesnici pri Mariboru, ki se redno vključuje v projekt *Šoa – spominjajmo se*, smo organizirali gostovanje razstave *To ni otroška igra: Otroci med holokavstom – ustvarjalnost in igra* na omenjeni osnovni šoli. Gre za izvirno dokumentarno razstavo spominskega centra Yad Vashem, ki prinaša podobe desetisočev judovskih otrok, ki so skupaj s starši in sorodniki v času nacističnega genocida iskali skrivališča na podstrešjih, v kletah, bunkerjih, kanalizaciji in na drugih podobnih krajih. Možnosti za preživetje so bile majhne, večino beguncev so odkrili in umorili. Približno milijon in pol od šestih milijonov Judov, umorjenih med holokavstom, je bilo otrok. Judovski otroci so prihajali iz različnih okolij in holokavst je nasilno končal njihovo otroštvo. Številni so prevzeli dodatna bremena in pomagali preživljati družine – staršem so dajali pogum in upanje v boju za preživetje. Kadar pa so se otroci igrali, so bili takšni kot njihovi vrstniki: igrali so se in ustvarjali, izražali strahove in upanje. Razstavo smo v CJKD Sinagoga Maribor sicer gostili v letu 2008.

Program:	HOLOKAVST 1933–1945 (POGUM, DA SE SPOMINJAMO), dokumentarna razstava
Datum:	28. 1. – 13. 2. 2015
Lokacija	Osnovna šola Starše
Partnerji:	Osnovna šola Starše
Št. obisk.:	330

Z gostovanjem razstave *Holokavst 1933–1945 (Pogum, da se spominjamo)* smo k sodelovanju v projektu *Šoa – spominjajmo se* prvič pritegnili tudi učence Osnovne šole Starše. Z razstavo jeruzalemske izpostave Spominskega centra Simona Wiesenthala, ki smo jo v Sloveniji prvič predstavili prav v mariborski sinagogi v letih 2004–2005, smo doslej gostovali že na mnogih prizoriščih po Sloveniji, zlasti na osnovnih in srednjih šolah severovzhodne regije. Ob njenem odprtju na Osnovni šoli Starše sta obiskovalce nagovorila ravnatelj šole Franc Kekec in Marjetka Bedrač, v. d. direktorice CJKD Sinagoga Maribor. Odprtja se je udeležil tudi župan občine Starše Bojan Kirbiš, kulturni program ob odprtju pa so pripravile učenske omenjene osnovne šole. V času trajanja so si razstavo ogledali vsi učenci šole, njihovi učitelji in starši, po razstavi pa so obiskovalce vodile učenske 7. razreda.

Program:	KLARA KUKOVEC , projekcija filma
Datum:	29. 1. 2015
Lokacija:	Osnovna šola Draga Kobala Maribor
Partnerji:	Osnovna šola Draga Kobala Maribor
Št. obisk.:	126
<p>Osnovna šola Draga Kobala Maribor se že vrsto let vključuje v različne programe in projekte CJKD Sinagoga Maribor, tako tudi v projekt <i>Šoa – spominjajmo se</i>. Tokrat smo na šoli pripravili projekcijo kratkega dokumentarnega filma o prvi mariborski zdravnici Klari Kukovec, ki predstavlja življenje in delo izjemno odločne in predane osebe. Klara se je rodila v judovski družini leta 1883 v Hersonu (današnja Ukrajina), a ko se je pozneje odločila za poklic zdravnice, je kot Judinja, ženska in zdravnica naletela na številne ovire in težke življenjske preizkušnje, ki sta jih med drugim pogojili obe svetovni vojni. Klarina zgodba podaja številna izhodišča za razmišljanja o človekovih pravicah in njegovih možnostih, obenem pa je to navdihujoča zgodba, ki nas opominja, da lahko z odločenostjo in predanostjo premagamo še tako nemogoče ovire. Po projekciji je na šoli v okviru pouka zgodovine učiteljica Marjetka Berlič izvedla še več pogovorov na temo holokavsta in človekovih pravic z učenci posameznih razredov.</p>	
	

Program:	ZVEZDNA PROGA – RAZSTAVA O HOLOKAVSTU , dokumentarna razstava
Datum:	3. – 30. 3. 2015
Lokacija:	ZRC SAZU
Partnerji:	ZRC SAZU, Mariborska knjižnica, Prva gimnazija Maribor
Št. obisk.:	77
<p>Z razstavo <i>Zvezdna proga – razstava o holokavstu</i> smo v letu 2015 gostovali tudi v atriju Znanstvenoraziskovalnega centra Slovenske akademije znanosti in umetnosti. Ob tej priložnosti so razstavo odprli dr. Oto Luthar, direktor ZRC SAZU-ja, mag. Klemen Brvar, predstavnik Mariborske knjižnice, in avtor razstave prof. Boris Hajdinjak.</p>	
 <p>ZVEZDNA PROGA - razstava o holokavstu</p> <p>Vabimo vas na otvoritev razstave <i>Zvezdna proga – razstava o holokavstu</i>, ki bo v torek, 3. marca, ob 18. uri v Atriju ZRC, Novi trg 2.</p> <p>Spremljajoče predavanje Borisa Hajdinjaka z naslovom <i>Kohnsteini in Singerji – mariborske žrtve holokavsta</i> bo na sporedu ob 11. uri v okviru Historičnega seminarja v Mali dvorani ZRC, Novi trg 4, drugo nadstropje.</p> 	

2.2.2 KAMNITE SOLZE

Vodja projekta: **MARJETKA BEDRAČ**

I. PRODUKCIJA

Program:	USODNI APRIL 1944 , predavanje
Datum:	24. 4. 2015
Lokacija	CJKD Sinagoga Maribor
Partnerji:	-
Št. obisk.:	12

Odločne in usodne čistke judovskega prebivalstva v Prekmurju, kjer je pred drugo svetovno vojno živela najštevilčnejša judovska skupnost na Slovenskem, so se začele spomladi 1944. Dne 26. aprila 1944 so v Lendavi in Murski Soboti zbrali največjo skupino prekmurskih Judov in jih odpeljali najprej v Čakovec, od tam pa v Nagykanizso, od koder so jih prepeljali v uničevalno taborišče Auschwitz-Birkenau. Ta, prvi in največji transport prekmurskih Judov je štel 367 ljudi, od katerih je večina življenjsko pot končala takoj ob prihodu v taborišče. Auschwitz je preživela le peščica prekmurskih Judov, v spomin na vse žrtve holokavsta v Sloveniji in na nekdanjo močno judovsko skupnost, ki si po izkušnji holokavsta nikoli več ni opomogla, pa smo v CJKD Sinagoga Maribor ob obletnici začetka množičnih deportacij Judov iz Prekmurja pripravili predavanje priznanega zgodovinarja dr. Marjana Toša. Ob ostalih udeležencih se je predavanja udeležil tudi predstavnik madžarskega veleposlaništva v Sloveniji.

Program:	TRDNJAVA IZ PEPELA , literarni večer
Datum:	13. 5. 2015
Lokacija	CJKD Sinagoga Maribor
Partnerji:	-
Št. obisk.:	48

Literarni večer *Trdnjava iz pepela* smo posvetili spominu na slovenske internirance v nacistično-fašističnih taboriščih in na prekmurske Jude ob 71. obletnici njihovih množičnih deportacij v taborišča smrti. Na dogodku so priznani slovenski gledališki in filmski igralci – Milena Zupančič, Vlado Novak in Jure Ivanušič – interpretirali pretresljiva besedila in stihe, ki so jih spisali taboriščniki med internacijo ali po njej. Literarni večer je zasnoval Branko Šömen, režiral ga je Bojan Labovič, za glasbeno spremljavo sta poskrbela Vesna Čobal in Petar Marić iz zasedbe Kontra-Kvartet. S prireditvijo smo obenem obeležili tudi 70. obletnico konca druge svetovne vojne. Dogodka se je ob vidnih predstavnikih mariborske kulturne in akademske sfere udeležil tudi predstavnik madžarskega veleposlaništva v Sloveniji.

Program:	26. APRIL – NACIONALNI DAN SPOMINA NA ŽRTVE HOLOKAVSTA V SLOVENIJI, okrogla miza
Datum:	17. 6. 2015
Lokacija	CJKD Sinagoga Maribor
Partnerji:	-
Št. obisk.:	10

V sklopu aktivnosti projekta *Kamnite solze* smo v CJKD Sinagoga Maribor zasnovali javno pobudo za razglasitev 26. aprila za nacionalni dan spomina na žrtve holokavsta v Sloveniji. Pobudo smo javnosti predstavili z okroglo mizo, na kateri smo gostili Eriko Fürst, preživelo žrtev holokavsta, in rabina Judovske skupnosti Slovenije Ariela Isacca Haddada, ob njima pa tudi priznane zgodovinarje in raziskovalce holokavsta in antisemitizma – dr. Ireno Šumi, dr. Marjana Toša in mag. Franca Kuzmiča. Dogodka se je udeležil tudi predstavnik madžarskega veleposlaništva v Sloveniji.

Program:	NOČ, KO SO VIOLINE OBMOLKNILE, spominska prireditev
Datum:	31. 7. 2015
Lokacija	CJKD Sinagoga Maribor
Partnerji:	Frekvenca, socialno-kulturno združenje nemirnih in aktivnih, Društvo Terne Roma – Mladi Romi
Št. obisk.:	40

Na večer 2. avgusta 1944 so nacisti ukinili in uničili »Zigeunerlager« (»cigansko taborišče«) v Auschwitz-Birkenau ter v eni sami noči v plinskih celicah kruto pobili več tisoč Romov in Sintov. V spomin na ta tragični dogodek zaznamujemo danes v posameznih državah 2. avgust kot mednarodni dan spomina na žrtve porajmosa. V CJKD Sinagoga Maribor smo se v sodelovanju z mariborskima romskima društvoma Frekvenco in Terne Roma že drugič zapovrstjo pridružili obeleževanju spomina na romske žrtve nacističnega genocida, ki smo ga tokrat počastili s kulturnim programom v izvedbi Romskega društva Ređina iz Dolge vasi pri Lendavi in predstavitev avstrijsko-romske pisateljice Ceije Stojka. Odlomke iz njenih literarnih del je interpretiral Sandi Horvat, prireditev pa je povezovala Jasmina Ahmetaj. Dogodek je svečano odprla Alja Klopčič, namestnica vodje Sektorja za človekove pravice Direktorata za globalne zadeve in politično multilateralo pri Ministrstvu za zunanje zadeve Republike Slovenije, udeležila pa se ga je tudi Elizabeth Mader, vodja oddelka za politične, gospodarske in trgovinske zadeve v sklopu veleposlaništva Združenih držav Amerike.

Program:	ZGODBE PRETEKLOSTI ZA IZZIVE SEDANJOSTI , delavnica
Datum:	2. 10. 2015
Lokacija:	CJKD Sinagoga Maribor
Partnerji:	-
Št. obisk.:	14

Pod okriljem projekta *Kamnite solze* smo pripravili delavnico za pedagoške delavce, v okviru katere smo na primeru filma *Klara Kukovec* predstavili možnosti uporabe avdio-vizualnih orodij pri poučevanju različnih predmetov. Delavnica je bila namenjena tudi timskeemu delu ter izmenjavi mnenj in izkušenj udeležencev delavnice. Te so se udeležili osnovno- in srednješolski učitelji iz Maribora in njegove okolice, Ljubljane in Ilirske Bistrice. Prisotna sta bila tudi predstavnika Zavoda za šolstvo Republike Slovenije – Vojko Kunaver, vodja predmetne skupine za zgodovino, in Bernarda Gaber.

II. POSTPRODUKCIJA

Program:	ANINI MARIBORSKI VRSTNIKI , dokumentarna razstava
Datum:	6. – 29. 5. 2015
Lokacija:	Osnovna šola Ludvika Pliberška Maribor
Partnerji:	Osnovna šola Ludvika Pliberška Maribor, Mariborska knjižnica, Prva gimnazija Maribor
Št. obisk.:	240

V prizadevanjih po čim bolj temeljitem seznanjanju šolske mladine ne samo z zgodovino holokavsta in njegovimi posledicami na splošno, temveč tudi z usodo slovenskih Judov med drugo svetovno vojno, smo na Osnovni šoli Ludvika Pliberška Maribor gostovali z razstavo *Anini mariborski vrstniki*. Ob odprtju so učenci šole pripravili gledališko predstavo *Dnevnik Ane Frank*, v kateri so predstavili nekaj utrinkov iz življenja Ane, njene družine in družinskih prijateljev ter njihovega življenja v skrivališču med drugo svetovno vojno.

Program:	TO NI OTROŠKA IGRA: OTROCI MED HOLOKAVSTOM – USTVARJALNOST IN IGRA, dokumentarna razstava
Datum:	8. 5. – 11. 12. 2015
Lokacija	Osnovna šola Draga Kobala Maribor
Partnerji:	Veleposlaništvo Države Izrael, Osnovna šola Draga Kobala Maribor
Št. obisk.:	397

Po uspešni organizaciji gostovanja razstave *To ni otroška igra: Otroci med holokavstom – ustvarjalnosti in igra* na Osnovni šoli Pesnica smo pripravili še gostovanje te razstave na Osnovni šoli Draga Kobala Maribor. Na odprtju so učenci 8. in 9. razredov šole pripravili kulturno-glasbeni program, zbrane pa sta nagovorili Marjetka Berlič, učiteljica zgodovine, in Marjetka Bedrač, v. d. direktorice CJKD Sinagoga Maribor. Po odprtju je manjša skupina učenk svoje sovrstnike popeljala na voden ogled po razstavi.

Program:	ANINI MARIBORSKI VRSTNIKI, dokumentarna razstava
Datum:	9. – 20. 11. 2015
Lokacija	Osnovna šola Janka Padežnika Maribor
Partnerji:	Osnovna šola Janka Padežnika Maribor, Mariborska knjižnica, Prva gimnazija Maribor
Št. obisk.:	200

V mesecu novembru smo z razstavo *Anini mariborski vrstniki* gostovali tudi na Osnovni šoli Janka Padežnika Maribor. Tam so razstavo gostili v želji, da bi obogatili šolske vsebine in ponudili več informacij o nesmiselnosti vojn in nevarnostih, ki jih prinaša nestrpnost. Razstava je bila na ogled na hodniku ob šolski knjižnici, k njenemu ogledu pa so bili povabljeni tako učenci šole kot tudi njihovi starši.

Program:	HOLOKAVST 1933–1945 (POGUM, DA SE SPOMINJAMO) , dokumentarna razstava
Datum:	23. 11. – 23. 12. 2015
Lokacija:	Gimnazija Ilirska Bistrica
Partnerji:	Gimnazija Ilirska Bistrica
Št. obisk.:	260

V CJKD Sinagoga Maribor že vrsto let uspešno sodelujemo z različnimi mariborskimi in okoliškimi osnovnimi in srednjimi šolami, naše sodelovanje z izobraževalnimi ustanovami pa si prizadevamo razširiti tudi v zahodni del Slovenije. V sklopu teh prizadevanj smo vzpostavili sodelovanje z Gimnazijo Ilirska Bistrica, kjer smo gostovali z razstavo Holokavst 1933–1945 (Pogum, da se spominjamo). Razstavo so si ogledali tako dijaki gimnazije kot tudi učenci iz bližnjih osnovnih šol. Razstava je bila odprta tudi za zunanje obiskovalce.

Program:	ANINI MARIBORSKI VRSTNIKI , dokumentarna razstava
Datum:	21. 12. 2015 – (9. 1. 2016)
Lokacija:	Osnovna šola Mislinja
Partnerji:	Osnovna šola Mislinja, Mariborska knjižnica, Prva gimnazija Maribor
Št. obisk.:	150

Osnovnim šolam, s katerimi smo sodelovali v letu 2015, se je pridružila tudi Osnovna šola Mislinja. Tam smo gostovali z razstavo *Anini mariborski vrstniki*, ki so si jo ogledali učenci 6., 7., 8. in 9. razredov. Razstavo so na šoli pospremili s posebnimi tematskimi učnimi urami, namenjenimi seznanjanju učencev zlasti z zgodovino holokavsta v Sloveniji, ki jih je pripravila učiteljica Vesna Robnik.

2.2.3 RAZSTAVA SLAĐANE MATIĆ TRSTENJAK

Vodja projekta: **MARJETKA BEDRAČ**

I. PRODUKCIJA

Program:	SLAĐANA MATIĆ TRSTENJAK: NEBO JOKA , odprtje razstave
Datum:	2. 4. 2015
Lokacija	CJKD Sinagoga Maribor
Partnerji:	-
Št. obisk.:	54

Slađana Matić Trstenjak spada v mlajšo generacijo mariborskih likovnih umetnikov, ki predstavlja na mariborski, pa tudi na širši slovenski likovni sceni, predvsem zaradi svojega izobrazbenega profila, neobičajnega osebnega sloga in etničnih korenin, pravo redkost. Ob odprtju njene razstave v Sinagogi Maribor je občinstvo kot slavnostni govornik nagovoril Krešimir Mahečič, pooblaščen minister hrvaškega veleposlaništva v Sloveniji. Umetnico in njeno delo je predstavil umetnostni kritik Mario Berdič, v kulturnem programu pa je nastopila Vokalna skupina Dragice Kulturno umetniškega društva Coda.

Program:	SLAĐANA MATIĆ TRSTENJAK: NEBO JOKA , likovna razstava
Datum:	2. 4. – 29. 5. 2015
Lokacija	CJKD Sinagoga Maribor
Partnerji:	-
Št. obisk.:	386

Slađana Matić Trstenjak je za svojo prvo samostojno predstavitev v Sinagogi Maribor ustvarila povsem nov likovni cikel, v katerem se je tematsko posvetila temi holokavsta, ki ga je navezala na izkušnjo vojne, kot jo je sama doživela v svojem zgodnjem otroštvu v Bosni in Hercegovini. Ob tem je občinstvo nagovorila z izbrano likovno govorico in specifičnim koloritom ter ga povabila v dialog in razmislek o smiselnosti vojn in človekovih pravicah.

Program:	MEDNARODNI DAN MUZEJEV , dan odprtih vrat in pogovor z umetnico
Datum:	18. 5. 2015
Lokacija:	CJKD Sinagoga Maribor
Partnerji:	-
Št. obisk.:	23

V CJKD Sinagoga Maribor smo se ob mednarodnem dnevu muzejev pridružili množici muzejev, galerij in drugih kulturnih ustanov, ki na ta dan širom po svetu na široko odprejo vrata svojih hiš ter tako obiskovalcem omogočijo brezplačne ogledе razstav, institucij in različnih kulturnih dogodkov. V CJKD Sinagoga Maribor smo v sklopu obeležitve mednarodnega dneva muzejev pripravili dan odprtih vrat in pogovor z umetnico Slađana Matić Trstenjak. Slađana Matić Trstenjak se je rodila 29. julija 1985 v Doboju v Bosni in Hercegovini. Po zakljućeni Srednji šoli za uporabno umetnost v Sarajevu je študirala na Akademiji likovnih umetnosti na Širokem Bregu Univerze v Mostarju, ki jo je uspešno zakljućila leta 2010, in si pridobila akademski naziv magistra likovnih umetnosti. Kljub svoji mladosti je do sedaj razstavljala že na številnih skupinskih in samostojnih razstavah v Sloveniji, na Hrvaškem, v Bosni in Hercegovini, Avstriji in Turćiji ter za svoje delo prejela tudi nekaj nagrad. Med drugim je članica različnih stanovskih združenj, kot so ULUBiH, DLUM, ZSDLU in HKDM ter mentorica slikarstva likovne sekcije Milena Lah, ki deluje pod okriljem Hrvaškega kulturnega društva v Mariboru.

2.2.4 RAZSTAVA JUDJE NA SLOVAŠKEM

Vodja projekta: **MARJETKA BEDRAĆ**

I. PRODUKCIJA

Program:	JUDJE NA SLOVAŠKEM: MUZEJ JUDOVSKKE KULTURE SE PREDSTAVLJA , odprtje razstave
Datum:	4. 6. 2015
Lokacija:	CJKD Sinagoga Maribor
Partnerji:	-
Št. obisk.:	30

V nekdanji mariborski sinagogi smo v preteklih letih gostili številne muzejsko-dokumentarne razstave, na katerih smo obiskovalce seznanjali z zgodovino judovskih skupnosti v različnih krajih, regijah in državah. Z organizacijo gostovanja dokumentarne razstave *Judje na Slovaškem: Muzej judovske kulture se predstavlja* smo nadaljevali s tovrstnimi predstavitvami, javnosti pa tokrat

predstavili zgodovino in kulturo Judov na Slovaškem ter Muzej judovske kulture iz Bratislave, ki je osrednja ustanova za proučevanje in predstavljanje judovske duhovne in materialne kulture ter holokavsta na Slovaškem. Zbrane obiskovalce so na odprtju razstave nagovorili Njegova ekselencija Juraj Migaš, slovaški veleposlanik v Sloveniji, mag. Michal Vaněk, namestnik direktorja Muzeja judovske kulture Bratislava, in Marjetka Bedrač, v. d. direktorice CJKD Sinagoga Maribor. V kulturnem programu je nastopila zasedba Kontra-Kvartet, odprtja pa se je udeležil tudi Gergely Schuchtár, konzul z madžarskega veleposlaništva v Sloveniji.

Program:	JUDJE NA SLOVAŠKEM: MUZEJ JUDOVSKÉ KULTURE SE PREDSTAVLJA, dokumentarna razstava
Datum:	4. 6. – 31. 8. 2015
Lokacija	CJKD Sinagoga Maribor
Partnerji:	Veleposlaništvo Republike Slovaške v Sloveniji, Slovaški narodni muzej – Muzej judovske kulture Bratislava
Št. obisk.:	653

Ne glede na uničujoče posledice holokavsta in nenaklonjenost povojnih oblasti ter zaton nekdanj izjemno raznolikega judovskega življenja se je na Slovaškem ohranila relativno bogata judovska dediščina – številne sinagoge, judovska pokopališča in muzeji judovske kulture. Muzej judovske kulture iz Bratislave spada v mrežo osemnajstih specializiranih muzejev, delujočih pod okriljem Slovaškega narodnega muzeja. Muzejsko zbirko sestavlja skoraj 5100 predmetov. Večinoma gre za predmete, povezane z judovskim vsakdanjikom in obredi v sinagogah, za opremo iz sinagog, dokumente, pa tudi izdelke vizualne umetnosti, med hranjenimi predmeti pa so še posebej dragoceni tisti, ki so pripadali umorjenim žrtvam holokavsta. Z dokumentarno razstavo v mariborski sinagogi je Muzej judovske kulture iz Bratislave obiskovalce povabil k spoznavanju judovske kulturne dediščine na slovaških tleh ter k ogledu njegovih stalnih razstav in obisku muzejskih programov.

2.2.5 EVROPSKI DNEVI JUDOVSKÉ KULTURE 2015

Vodja projekta: **MARJETKA BEDRAČ**

I. PRODUKCIJA

Program:	SINAGOGÉ V VZHODNI SREDNJI EVROPI MED LETOMA 1782 IN 1944 , odprtje razstave
Datum:	6. 9. 2015
Lokacija	CJKD Sinagoga Maribor
Partnerji:	-
Št. obisk.:	55

Mednarodni projekt *Evropski dnevi judovske kulture* ali krajše *EDJK* je bil v letu 2015 posvečen temi »Mostovi«. V Sloveniji je bil tokrat še posebej slavnosten, kajti le nekaj dni pred začetkom projekta je Vlada Republike Slovenije z odlokom razglasila mariborsko sinagogo za spomenik državnega pomena. *EDJK 2015* je v Sloveniji potekal med 3. in 29. septembrom v Mariboru, Murski Soboti, Lendavi, Negovi in Ljubljani. Uradni začetek projekta smo zaznamovali prav v Mariboru z odprtjem gostujoče razstave *Sinagoge v vzhodni Srednji Evropi med letoma 1782 in 1944*. Na odprtju so zbrano občinstvo nagovorili Szabolcs Takács, državni sekretar v Uradu predsednika Vlade Madžarske in ministrski komisar za predsedovanje Mednarodni zvezi za spomin na holokavst (IHRA) v letu 2015, dr. Sašo Gazdić, vodja Službe za kulturne raznolikosti in človekove pravice pri Ministrstvu za kulturo Republike Slovenije, in Marjetka Bedrač, v. d. direktorice CJKD Sinagoga Maribor. Obiskovalce je pozdravila tudi dr. Smiljana Knez, tedanja vodja Sektorja za človekove pravice pri Ministrstvu za zunanje zadeve Republike Slovenije in slovenske delegacije pri IHRI. Med gosti sta bila prisotna še madžarska veleposlanica v Sloveniji Nje. eksc. Edit Szilágyiné Bátorfi in Nicolas-Sebastian Schneider z oddelka za kulturo nemškega veleposlaništva v Sloveniji.

Program:	SINAGOGÉ V VZHODNI SREDNJI EVROPI MED LETOMA 1782 IN 1944 , dokumentarna razstava
Datum:	6. 9. – 19. 10. 2015
Lokacija	CJKD Sinagoga Maribor
Partnerji:	Veleposlaništvo Madžarske v Sloveniji, Zavod za kulturo in promocijo Lendava
Št. obisk.:	370

Dokumentarna razstava avtorja Rudolfa Kleina je javnosti predstavila tako ohranjene kot tudi izginule sinagoge na območju Slovenije, Hrvaške, Srbije, Madžarske, Avstrije, Slovaške, Češke, Poljske in Romunije, tipologijo njihovih arhitekturnih značilnosti ter njihovo vpetost v prostor in čas. V življenju Judov v diaspori zavzema sinagoga osrednje mesto. To ni zgolj prostor Gospodove navzočnosti, temveč tudi prostor za zbiranje članov skupnosti oziroma molilnica in hiša učenja. Tipološki razvoj sinagog v vzhodni Srednji Evropi od poznega 18. stoletja pa vse do holokavsta je bil povezan s postopnim izboljševanjem družbenega položaja Judov, ki so živeli na tem območju. Sinagoge so se razlikovale po velikosti, legi in razmerju do okolice, njihova oblikovna pestrost pa je razkrivala individualne izraze skupnosti, ki so jih zgradile. V drugi svetovni vojni in po njej je bilo

mного sinagog, ki so bile prikazane na razstavi, porušeni, med ohranjenimi pa jih je danes veliko namenjenih zgolj za kulturno rabo. Ne glede na to, ali so sinagoge v ruševinah ali pa jih lahko obnovljene občudujemo v nekdanji lepoti, so izjemno ganljive priče prvotne slave tragično uničene kulture, ki nas opominjajo na neizmernost njene izgube.

Program:	EVROPSKI DNEVI JUDOVSKÉ KULTURE , dan odprtih vrat
Datum:	6. 9. 2015
Lokacija	CJKD Sinagoga Maribor
Partnerji:	-
Št. obisk.:	4

V sklopu projekta EDJK ob številnih programih in dogodkih tradicionalno pripravimo tudi dan odprtih vrat. Na ta dan so si obiskovalci lahko ogledali nekdanjo sinagogo in razstavo *Sinagoge v vzhodni Srednji Evropi med letoma 1782 in 1944*.

Program:	EVROPSKI DNEVI JUDOVSKÉ KULTURE , koncert
Datum:	6. 9. 2015
Lokacija	CJKD Sinagoga Maribor
Partnerji:	Veleposlaništvo Madžarske v Sloveniji
Št. obisk.:	55

V sodelovanju z madžarskim veleposlaništvom v Sloveniji smo v sklopu obeleževanja evropskih dnevov judovske kulture pripravili tudi koncert judovske glasbe v izvedbi Zoltána Neumarka in Judit Klein. Zoltán Neumark je priznani pianist in poznavalec tako starejših kot tudi novejših judovskih melodij ter vodja izjemno zanimive zasedbe Judrom, sestavljene iz judovskih in romskih glasbenikov, ki preigravajo preplete romskih in klezmer glasbenih prvin. Deloval je tudi kot glasbeni direktor v mnogih svetovnih gledališčih, danes pa poučuje na judovski univerzi v Budimpešti. Judit Klein je prepoznavna po svoji izjemno doživeti interpretaciji pesmi v jidišu in ladinu, liturgičnih in hebrejskih napevov, prav tako pa tudi šansonov, zimzelenov in muziklov. V mariborski sinagogi sta glasbenika nastopila prvič in s svojim nastopom navdušila prisotne obiskovalce.

Program:	OD ISSERLEINA DO ROSNERJA – PO SLEDEH DEDIŠČINE MARIBORSKIH JUDOV, vodeni ogled
Datum:	29. 9. 2015
Lokacija	Maribor
Partnerji:	Mariborska knjižnica, Prva gimnazija Maribor
Št. obisk.:	92

V Mariboru je v srednjem veku živela tako številčno kot tudi ekonomsko izjemno močna judovska skupnost, vplivna celo v širšem geografskem prostoru. Skupnost je zamrla ob koncu 15. stoletja, ko so morali Judje zapustiti Štajersko. V Maribor so se Judje ponovno začeli priseljevati šele po dolgih treh stoletjih, a njihovo število je vse do druge svetovne vojne ostajalo skromno. V tridesetih letih 20. stoletja so bili močno vpeti zlasti v mariborsko tekstilno industrijo, v času druge svetovne vojne pa mnogim mariborskim Judom ni uspelo ubežati nacističnemu preganjanju in so življenje izgubili v holokavstu. Danes živi v mestu le peščica Judov, na judovsko kulturnozgodovinsko izročilo mesta pa nas opominja le nekaj ohranjenih sledi. Po sledih dediščine mariborskih Judov sta obiskovalce popeljala umetnostni zgodovinar dr. Janez Premk in profesor zgodovine Boris Hajdinjak. Vodeni ogled se je začel izpred nekdanje srednjeveške sinagoge na Židovskem trgu, nadaljeval po nekaterih mariborskih ulicah v centru mesta ter ulicah v mestnih predelih Tabor in Pobrežje in zaključil v industrijski coni Melje, kjer so nekoč delovale številne tekstilne tovarne, ki so bile bodisi v lasti bodisi v upravljanju nekdanjih mariborskih judovskih someščanov.

II. POSTPRODUKCIJA

Program:	SINAGOGA MARIBOR – OB DESETLETNICI DELOVANJA, odprtje razstave in koncert
Datum:	6. 9. 2015
Lokacija	Grad Negova
Partnerji:	Zavod za kulturo, turizem in promocijo Gornja Radgona
Št. obisk.:	40

Zavod za kulturo, turizem in promocijo Gornja Radgona (krajše Kultprotur) se v projekt *EDJK* vključuje vse od leta 2013 naprej. Ob odprtju razstave *Sinagoga Maribor – ob desetnici delovanja* v negovskem gradu, s katerim Kultprotur upravlja, sta obiskovalce nagovorili mag. Norma Bale, direktorica Kultproturja, in Marjetka Bedrač, v. d. direktorice CJKD Sinagoga Maribor. Po odprtju je sledil koncert murskosoboške zasedbe Harfa-Kinnor, ki ga je s spremnim besedilom pospremil mag. Franc Kuzmič.

Program:	SINAGOGA MARIBOR – OB DESETLETNICI DELOVANJA , dokumentarna razstava
Datum:	6. 9. – 31. 12. 2015
Lokacija:	Grad Negova
Partnerji:	Zavod za kulturo, turizem in promocijo Gornja Radgona
Št. obisk.:	2338

CJKD Sinagoga Maribor je v letu 2011 obeleževal desetletnico delovanja. Takrat je bila pripravljena in tudi razstavljen razstava *Sinagoga Maribor – ob desetletnici delovanja*, ki na pregleden način predstavlja tako zgodovino judovske skupnosti in njihove sinagoge v Mariboru, kakor tudi revitalizacijo obnovljene nekdanje sinagoge kot kulturno-prireditvenega prostora in muzejsko-informacijskega centra za judovsko kulturno dediščino. Z razstavo smo doslej gostovali v Lendavi in na Ptuj, v letu 2015 pa tudi v Negovi.

Program:	JUDJE NA SLOVAŠKEM: MUZEJ JUDOVSE KULTURE SE PREDSTAVLJA , odprta razstava
Datum:	7. 9. 2015
Lokacija:	Pokrajinska in študijska knjižnica Murska Sobota
Partnerji:	Pomurski muzej Murska Sobota, Pokrajinska in študijska knjižnica Murska Sobota
Št. obisk.:	20

Po uspešni predstavitvi razstave *Judje na Slovaškem: Muzej judovske kulture se predstavlja* v mariborski sinagogi smo se na pobudo Pomurskega muzeja Murska Sobota pridružili organizaciji gostovanja te razstave pod okriljem projekta *Evropski dnevi judovske kulture 2015* še v Pokrajinski in študijski knjižnici Murska Sobota. Ob odprtju sta zbrane obiskovalce nagovorili Metka Fujs, direktorica Pomurskega muzeja Murska Sobota, in Marjetka Bedrač, v. d. direktorice CJKD Sinagoga Maribor. Program je povezoval mag. Franc Kuzmič, za glasbeno spremljavo so poskrbeli člani zasedbe Harfa-Kinnor. Po oceni organizatorjev iz Murske Sobote, si je razstavo v času od 7. do

25. septembra 2015 ogledalo 365 obiskovalcev.

Program:	KLARA KUKOVEC , projekcija filma
Datum:	8. 9. 2015
Lokacija	Mariborska knjižnica
Partnerji:	Mariborska knjižnica
Št. obisk.:	67

V sodelovanju z Mariborsko knjižnico kot partnerjem v projektu *Evropski dnevi judovske kulture 2015* smo v Večnamenski dvorani Rotovž pripravili ponovitev projekcije kratkega dokumentarnega filma o prvi mariborski zdravnici Klari Kukovec. Na ta način smo nagovorili tudi redne obiskovalce in uporabnike osrednje mestne knjižnice.

2.2.6 RAZSTAVA IRENE ZEMLJIČ GAJSER

Vodja projekta: **MARJETKA BEDRAČ**

I. PRODUKCIJA

Program:	IRENA ZEMLJIČ GAJSER: EMANACIJA SIMBOLOV , odprtje razstave
Datum:	4. 11. 2015
Lokacija	CJKD Sinagoga Maribor
Partnerji:	-
Št. obisk.:	47

Irena Zemljič Gajser že vrsto let sooblikuje mariborsko in slovensko likovno sceno in je redna gostja na številnih domačih in tujih razstavah. Odlikuje jo prepoznaven likovni slog, s katerim analizira zlasti notranje strukture tako stvarnega kot metafizičnega mikrokozmosa. V mariborski sinagogi se je predstavila s povsem novo serijo likovnih del, v katerih je raziskovala svet judovske simbolike. Slavnostni gost na odprtju razstave je bil izr. prof. dr. Dragan Potočnik, umetnico in njeno delo pa je predstavila Marjetka Bedrač. V kulturnem programu sta nastopili Živa Krajnc in Jana Rumpf.

Program:	IRENA ZEMLJIČ GAJSER: EMANACIJA SIMBOLOV , likovna razstava
Datum:	4. 11. – 31. 12. 2015
Lokacija	CJKD Sinagoga Maribor
Partnerji:	-
Št. obisk.:	360

Irena Zemljič Gajser je svoji značilni likovni pripovedi, sestavljeni iz prehodov med abstraktnim in realističnim, navidezne barvne monotonije in oblikovno prepoznavnega minimalizma, ostala zvesta tudi v ciklusu *Emanacija simbolov*. V njem se je podala na intenzivnejše umetniško raziskovalno popotovanje v svet judovskega kulturnega izročila, ki mu je prvič v vsem svojem opusu namenila povsem samostojno serijo likovnih stvaritev. V likovnih delih Irene Zemljič Gajser so obiskovalci lahko prepoznavali simbolni in mistični koncept enajstih, z judovstvom neločljivo povezanih predmetov oziroma simbolnih entitet: menore, Davidove zvezde in Davidove harfe, talita, paroheta, kabalističnega drevesa življenja, jabolka, vinske trte, Tore, dreidla in krožnika za seder.

Program:	TA VESELI DAN KULTURE , dan odprtih vrat in vodstvi po razstavi
Datum:	3. 12. 2015
Lokacija	CJKD Sinagoga Maribor
Partnerji:	-
Št. obisk.:	21

Ta veseli dan kulture predstavlja tradicionalno vsakoletno kulturno manifestacijo, s katero pod okriljem Ministrstva za kulturo Republike Slovenije obeležujemo rojstvo enega največjih slovenskih pesnikov – Franceta Prešerna. Kulturne ustanove vabimo obiskovalce ob 3. decembru na brezplačne ogled predstev, razstav in koncertov, predavanja, vodenja, delavnice in raznovrstne druge kulturne prireditve. V CJKD Sinagoga Maribor smo v letu 2015 ta dan obeležili z dnevom odprtih vrat in izvedbo vodenih ogledov po razstavi *Emanacija simbolov*.

2.2.7 PROJEKT MARPURGI (Po poteh mariborskih Judov)

Vodja projekta: **MARJETKA BEDRAČ**

I. PREDPRODUKCIJA

Program:	PO POTEH MARIBORSKIH JUDOV
Datum:	
Lokacija	CJKD Sinagoga Maribor
Partnerji:	-
Št. obisk.:	-

V letu 2016 bo minilo 520 let od izгона Judov s Štajerske in Maribora, zato se bomo spominu na nekdanjo izjemno uspešno in cvetočo mariborsko judovsko skupnost poklonili s široko zasnovanim projektom *Po poteh mariborskih Judov*. V sklopu projekta se bodo zvrstili različni dogodki, med njimi bomo gostili razstavo o Vidu Morpurgo, pripravili razstavo o družini Morpurgo in organizirali mednarodni znanstveni posvet, posvečen mariborski srednjeveški judovski skupnosti. V okviru priprav na enega od osrednjih projektov v letih 2016–2017 smo tako pričeli z raziskavami ohranjenega arhivskega in dokumentarnega gradiva ter s pripravami na izvedbo razstav in drugih programov, ki jih načrtujemo v prihodnjih letih. Sodelovanje v projektu sta potrdila Mestni muzej Split in Inštitut za judovsko zgodovino Avstrije, namero o vključevanju v projekt pa so izkazali tudi nekateri člani družine Morpurgo.

2.2.8 POSTPRODUKCIJA – POPULARIZACIJA

Koordinatorica programa: **MARJETKA BEDRAČ**

Program:	CVETKA HOJNIK: EN SOF , likovna razstava
Datum:	(1. 1.) – 16. 1. 2015
Lokacija	CJKD Sinagoga Maribor
Partnerji:	-
Št. obisk.:	9

Likovna razstava *En sof* avtorice Cvetke Hojnik je predstavljala del zavodovih programskih aktivnosti že v letu 2014. Z razstavo je umetnica javnosti predstavila svoj najnovejši umetniški ciklus, ki je nastal kot hommage lendavskim Judom in se je obenem navezal tudi na mistično izročilo kabale. Razstava je bila pozneje v letu prenesena in prikazana v Sinagogi Lendava – Slovenskem muzeju holokavsta.

Program:	OPROSTITE NAM, OPROSTITE NAM, O VI MRTVI! JUDOVSKI VOJAKI AVSTRO-OGRSKE VOJSKE NA SOŠKI FRONTI , dokumentarna razstava
Datum:	20. 5. – 20. 8. 2015
Lokacija:	Cleveland State University
Partnerji:	Veleposlaništvo Republike Slovenije v Washingtonu, Cleveland State University
Št. obisk.:	400

V sodelovanju z Veleposlaništvom Republike Slovenije v Washingtonu je bila razstava *Oprostite nam, oprostite nam, o vi mrtvi! Judovski vojaki avstro-ogrske vojske na soški fronti* v letu 2015 posojena na gostovanja v Združene države Amerike. Prvo gostovanje te razstave in nasploh katerekoli razstave CJKD Sinagoga Maribor na ameriških tleh je bilo organizirano v glavni hali univerzitetne knjižnice. Razstava prikazuje usodo judovskih vojakov avstro-ogrske vojske, ki so se odlikovali v bojih na soški fronti, pozneje pa kljub temu niso ubežali nacističnemu preganjanju med drugo svetovno vojno. Avtorja razstave dr. Petra Svoltjšak in mag. Renato Podbersič sta razstavo, v mariborski sinagogi je bila premierno prikazana v letu 2011, zasnovala kot dokumentarni pregled, razdeljen v več vsebinskih sklopov, dopoljenih z bogatim slikovnim gradivom. Razstava med drugim prikazuje judovska vojaška pokopališča in nagrobnike padlih judovskih vojakov na slovenskih tleh, judovske značke in začasne sinagoge, postavljene v zaledju fronte, ter posamične junake in njihovo življenjsko usodo po koncu prve svetovne vojne.

Program:	OPROSTITE NAM, OPROSTITE NAM, O VI MRTVI! JUDOVSKI VOJAKI AVSTRO-OGRSKE VOJSKE NA SOŠKI FRONTI , dokumentarna razstava
Datum:	18. 9. – 17. 11. 2015
Lokacija:	Slovenski muzej in arhivi, Cleveland
Partnerji:	Veleposlaništvo Republike Slovenije v Washingtonu
Št. obisk.:	120

Razstava *Oprostite nam, oprostite nam, o vi mrtvi! Judovski vojaki avstro-ogrske vojske na soški fronti* je bila prikazana tudi v Slovenskem muzeju in arhivih, ki se nahajajo v prostorih Slovenskega narodnega doma v Clevelandu. Ob odprtju je obiskovalce nagovoril Njegova ekscelenca dr. Božo Cerar, slovenski veleposlanik v Washingtonu, razstavo pa so si med drugimi ogledali tudi Andrej Rode, generalni konzul Republike Slovenije v Clevelandu, dr. Gregory M. Sadlek, dekan Filozofske fakultete državne univerze v Clevelandu, Moran Birman, namestnik generalnega konzula Izraela za Srednjeatlantsko regijo, predstavniki Jewish Federation of Cleveland in organizacije AJC – Global Jewish Advocacy Cleveland, nekateri clevelandski mestni svetniki in številni drugi ugledni predstavniki akademske in kulturne sfere v Clevelandu.

Program:	KLARA KUKOVEC , projekcija filma
Datum:	28. 8. 2015
Lokacija	Sodni stolp, Maribor
Partnerji:	DOKUDOC – Mednarodni festival dokumentarnega filma
Št. obisk.:	30

Mednarodni festival dokumentarnega filma DOKUDOC, ki je v Mariboru potekal od 27. do 30. avgusta 2015, je javnosti predstavil številne dokumentarne filme slovenskih avtorjev, prav tako pa tudi nekatere svetovne uspešnice – zmagovalne filme velikih festivalov. V sklopu festivala, ki se je v celoti odvil v Sodnem stolpu, je bil predstavljen tudi film Klara Kukovec iz produkcije CJKD Sinagoga Maribor.

2.2.9 PROGRAMI DRUGIH ORGANIZACIJ

Koordinatorica programa: **MARJETKA BEDRAČ**

Program:	ZVEZDANA MAJHEN: SVETLOBA SLOVENIJE , predstavitev knjige
Datum:	11. 3. 2015
Lokacija	CJKD Sinagoga Maribor
Producent:	Založba Obzorja, Maribor
Št. obisk.:	15

Slovenska mladinska pesnica, vzgojiteljica in psihologinja Zvezdana Majhen je v svoji pesniški zbirki SVETloba SLOVENIJE zbrala 36 sonetov, posvečenih Sloveniji, njenim prebivalcem, prednikom, naravi, kulturni in etnološki dediščini, mestom in vasem. Na predstavitvi knjige v Sinagogi Maribor je pesnica prebrala nekaj pesmi iz zbirke, ob njej pa je nastopil tudi dr. Andrej Rijavec, ki je sonete prevedel v angleški jezik.

Program:	MARICE , letni koncert
Datum:	17. 6. 2015
Lokacija	CJKD Sinagoga Maribor
Producent:	Društvo upokojencev Maribor-Center
Št. obisk.:	50
<p>Pod okriljem Društva upokojencev Maribor-Center deluje tudi sekcija pevk ljudskih pesmi Marice. Na letnem koncertu v mariborski sinagogi so se Marice predstavile z naborom slovenskih ljudskih in ponarodelih pesmi. Program je povezovala Erika Jovanovski.</p>	
	

Program:	ADI SMOLAR: NAŠ SVET PA SE VRTI , predstavitev zgoščenke
Datum:	26. 11. 2015
Lokacija	CJKD Sinagoga Maribor
Producent:	Založba Obzorja, Maribor
Št. obisk.:	45
<p>Adi Smolar je nedvomno eden najbolj uveljavljenih in popularnih slovenskih kantavtorjev. Ob izidu in predstavitvi njegove nove kompilacije z naborom 80 izbranih pesmi je glasbenik v Sinagogi Maribor pripravil tudi krajši koncert.</p>	
	

2.3 PROGRAMI – KAZALCI, STATISTIKA OBISKA PO PRIREDITVAH

	Plan 2015	Realizacija 2015
Skupno letno število javnih kulturnih prireditev (predstav, koncertov, razstav ...)	33	51
Skupno število obiskovalcev prireditev (razen festivalov)	6600	8426*
Število obiskovalcev na spletni strani zavoda v koled. letu	4000	5650

*Sinagogo Maribor je dodatno obiskalo še 1820 domačih in tujih obiskovalcev.

	Št. dogodkov	Št. obiskovalcev
Letno število premiernih dogodkov v lastni produkciji	17	1137
<i>Slovenski kulturni praznik, dan odprtih vrat in vodstvo po razstavi, 8. 2. 2015</i>	1	38
<i>Slovenski kulturni praznik, projekcije filmov, 8. 2. 2015</i>	3	35
<i>Slađana Matić Trstenjak: Nebo joka, odprtje razstave, 2. 4. 2015</i>	1	54
<i>Slađana Matić Trstenjak: Nebo joka, likovna razstava, 2. 4. - 29. 5. 2015</i>	1	386
<i>Usodni april 1944, predavanje, 24. 4. 2015</i>	1	12
<i>Trdnjava iz pepela, literarni večer, 13. 5. 2015</i>	1	48
<i>Mednarodni dan muzejev, dan odprtih vrat in pogovor z umetnico, 18. 5. 2015</i>	1	23
<i>Judje na Slovaškem: Muzej judovske kulture se predstavlja, odprtje razstave, 4. 6. 2015</i>	1	30
<i>26. april - nacionalni dan spomina na žrtve holokavsta v Sloveniji, okrogla miza, 17. 6. 2015</i>	1	10
<i>Sinagoge v vzhodni Srednji Evropi med letoma 1782 in 1944, odprtje razstave, 6. 9. 2015</i>	1	55
<i>Evropski dnevi judovske kulture, dan odprtih vrat, 6. 9. 2015</i>	1	4
<i>Zgodbe preteklosti za izzive sedanjosti, delavnica, 2. 10. 2015</i>	1	14
<i>Irena Zemljič Gajser: Emanacija simbolov, odprtje razstave, 4. 11. 2015</i>	1	47
<i>Irena Zemljič Gajser: Emanacija simbolov, likovna razstava, 4. 11. - 31. 12. 2015</i>	1	360
<i>Ta veseli dan kulture, dan odprtih vrat in vodstvi po razstavi, 3. 12. 2015</i>	1	21
Letno število ponovitev, organizacije gostovanj (postprodukcija)	14	4627
<i>Cvetka Hojnik: En sof, likovna razstava, (1. 1.) - 16. 1. 2015</i>	1	9

<i>Zvezdna proga: razstava o holokavstu</i> , dokumentarna razstava, Pomurski muzej Murska Sobota, 26. 1. - 6. 2. 2015	1	100
<i>Anini mariborski vrstniki</i> , dokumentarna razstava, OŠ Sveta Ana, 27. - 30. 1. 2015	1	247
<i>Holokavst 1933-1945 (Pogum, da se spominjamo)</i> , dokumentarna razstava, OŠ Starše, 28. 1. - 13.2. 2015	1	330
<i>Klara Kukovec</i> , projekcija filma, OŠ Draga Kobala Maribor, 29. 1. 2015	1	126
<i>Zvezdna proga: razstava o holokavstu</i> , dokumentarna razstava, ZRC SAZU, 3. - 25. 3. 2015	1	77
<i>Klara Kukovec</i> , projekcija filma, DOKUDOC – Mednarodni festival dokumentarnega filma, Maribor, 28. 8. 2015	1	30
<i>Sinagoga Maribor - ob desetletnici delovanja</i> , dokumentarna razstava, Grad Negova, 6. 9. - 31. 12. 2015	1	2338
<i>Oprostite nam, oprostite nam, o vi mrtvi! Judovski vojaki avstro-ogrske vojske na soški fronti</i> , dokumentarna razstava, Cleveland State University, 20. 5. - 20. 8. 2015	1	400
<i>Oprostite nam, oprostite nam, o vi mrtvi! Judovski vojaki avstro-ogrske vojske na soški fronti</i> , dokumentarna razstava, Slovenski muzej in arhivi, Cleveland, 18. 9. - 17. 11. 2015	1	120
<i>Anini mariborski vrstniki</i> , dokumentarna razstava, OŠ Ludvika Pliberška Maribor, 6. - 29. 5. 2015	1	240
<i>Anini mariborski vrstniki</i> , dokumentarna razstava, OŠ Janka Padežnika Maribor, 9. - 20. 11. 2015	1	200
<i>Holokavst 1933-1945 (Pogum, da se spominjamo)</i> , dokumentarna razstava, Gimnazija Ilirska Bistrica, 23. 11. - 23. 12. 2015	1	260
<i>Anini mariborski vrstniki</i> , dokumentarna razstava, OŠ Mislinja, 21. 12. 2015 - (9. 1. 2016)	1	150
Število koprodukcij z organizacijami iz Slovenije	10	455
<i>Vsako leto eno ime: Marko Rosner</i> , mednarodno znanstveno srečanje, Univerzitetna knjižnica Maribor, 27. 1. 2015	1	63
<i>Potujoča razstava o dobrih ljudeh</i> , odprtje razstave, 27. 1. 2015	1	45
<i>Holokavst - spomin in opomin</i> , predavanje, OŠ Sveta Ana, 28. 1. 2015	1	35
<i>Slovenski Judje: zgodovina in holokavst</i> , predstavitev zbornikov, Goriška knjižnica Franceta Bevka, Nova Gorica, 29. 1. 2015	1	40
<i>Miriam Steiner Aviezer: Vojak z zlatimi gumbi</i> , predstavitev knjige, 24. 2. 2015	1	15

<i>Julij Schönauer: Šalovski fotograf,</i> predstavitev knjige, 12. 3. 2015	1	18
<i>Noč, ko so violine obmolknile,</i> spominska prireditev, 31. 7. 2015	1	40
<i>Sinagoga Maribor - ob desetletnici delovanja,</i> odprtje razstave in koncert, 6. 9. 2015	1	40
<i>Klara Kukovec,</i> projekcija filma, Mariborska knjižnica, 8. 9. 2015	1	67
<i>Od Isserleina do Rosnerja - po sledih dediščine</i> <i>mariborskih Judov,</i> vodeni ogled, 29. 9. 2015	1	92
Število koprodukcij z organizacijami iz tujine	7	2097
<i>Potujoča razstava o dobrih ljudeh,</i> dokumentarna razstava, 27. 1. - 31. 3. 2015	1	242
<i>To ni otroška igra: Otroci med holokavstom - Ustvarjalnost</i> <i>in igra,</i> dokumentarna razstava, OŠ Pesnica, 27. 1. - 27. 2. 2015	1	360
<i>To ni otroška igra: Otroci med holokavstom - Ustvarjalnost</i> <i>in igra,</i> dokumentarna razstava, OŠ Draga Kobala Maribor, 8. 5. - 11. 12. 2015	1	397
<i>Judje na Slovaškem: Muzej judovske kulture se predstavlja,</i> dokumentarna razstava, 4. 6. - 31. 8. 2015	1	653
<i>Sinagoge v vzhodni Srednji Evropi med letoma 1782 in</i> <i>1944,</i> dokumentarna razstava, 6. 9. - 19. 10. 2015	1	370
<i>Evropski dnevi judovske kulture,</i> koncert, 6. 9. 2015	1	55
<i>Judje na Slovaškem: Muzej judovske kulture se predstavlja,</i> odprtje razstave, Pokrajinska in študijska knjižnica Murska Sobota, 7. 9. 2015	1	20
Število gostovanj slovenske produkcije v Mariboru	3	110
<i>Zvezdana Majhen: Svetloba Slovenije,</i> predstavitev knjige, 11. 3. 2015	1	15
<i>Marice,</i> letni koncert, 17. 6. 2015	1	50
<i>Adi Smolar: Naš svet pa se vrti,</i> predstavitev zgoščenke, 26. 11. 2015	1	45

Poslovno poročilo pripravila:

Marjetka Bedrač,
v. d. direktorice

3. RAČUNOVODSKO POROČILO

3.1 TEMELJNE RAČUNOVODSKE PREDPOSTAVKE IN USMERITVE

Računovodstvo zavoda Sinagoga Maribor zagotavlja podatke oziroma informacije o poslovni in finančni uspešnosti javnega zavoda ter o njegovem premoženjskem in finančnem stanju za notranje in zunanje uporabnike informacij. Računovodstvo Sinagoge Maribor je zasnovano tako, da zagotavlja usklajenost računovodskih podatkov in informacij z veljavnimi predpisi, zlasti z:

- Zakonom o javnih financah⁸,
- Zakonom o računovodstvu⁹,
- Pravilnikom o sestavljanju letnih poročil za proračun proračunske uporabnike in druge osebe javnega prava¹⁰,
- Navodilom o pripravi zaključnega računa državnega in občinskega proračuna ter metodologije za pripravo poročila o doseženih ciljih in rezultatih neposrednih in posrednih uporabnikov proračuna¹¹,
- Pravilnikom o razčlenjevanju in merjenju prihodkov in odhodkov pravnih oseb javnega prava¹²,
- Pravilnikom o načinu in rokih usklajevanja terjatev in obveznosti po 37. členu ZR¹³,
- Pravilnikom o načinu in stopnjah odpisa neopredmetenih dolgoročnih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev¹⁴ in
- Pravilnikom o EKN za proračun, proračunske uporabnike in druge osebe javnega prava¹⁵ ter
- Slovenskimi računovodskimi standardi¹⁶.

Pri računovodenju in pri pripravi računovodskih izkazov uporablja Sinagoga Maribor temeljne računovodske predpostavke in splošna pravila o vrednotenju:

- časovno neomejenost delovanja,
- dosledno stanovitnost, upoštevanje resnične in poštene predstavitve in
- nastanek poslovnega dogodka.

Računovodski izkazi so sestavljeni na predpostavki, da bo Sinagoga Maribor nadaljevala poslovanje v dogledni prihodnosti.

Računovodsko obravnavanje ekonomskih kategorij je opredeljeno v pravilniku o računovodstvu in se ne more spreminjati glede na trenutne poslovne koristi Sinagoge Maribor. Če je v različnih obdobjih

---

⁸ Zakon o javnih financah, Ur. l. RS, št. 11/11-UPB4, 110/11.

⁹ Zakon o računovodstvu, Ur. l. RS, št. 23/99 in 30/02.

¹⁰ Pravilnik o sestavljanju letnih poročil za proračun proračunske uporabnike in druge osebe javnega prava Ur. l. RS, št. 115/02, 21/03, 134/03, 126/04, 120/07, 124/08, 58/10 (60/10 popr.), 104/10, 104/11.

¹¹ Navodilo o pripravi zaključnega računa državnega in občinskega proračuna ter metodologije za pripravo poročila o doseženih ciljih in rezultatih neposrednih in posrednih uporabnikov proračuna, Ur. l. RS, št. 12/01, 10/06, 8/07, 102/10.

¹² Pravilnik o razčlenjevanju in merjenju prihodkov in odhodkov pravnih oseb javnega prava Ur. l. RS, št. 134/03, 34/04, 13/05, 114/06-ZUE, 138/06, 120/07, 112/09, 58/10, 97/12, 100/15.

¹³ Pravilnik o načinu in rokih usklajevanja terjatev in obveznosti po 37. členu ZR, Ur. l. RS, št. 108/13.

¹⁴ Pravilnik o načinu in stopnjah odpisa neopredmetenih dolgoročnih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev, Ur. l. RS, št. 45/05, 138/06, 120/07, 48/09, 112/09, 58/10, 108/13, 100/15.

¹⁵ Pravilnik o enotnem kontnem načrtu za proračun, proračunske uporabnike in druge osebe javnega prava, Ur. l. RS, št. 112/09, 58/10, 104/10, 104/11, 97/12, 108/13, 94/14, 100/15.

¹⁶ Slovenski računovodski standardi, Ur. l. RS, št. 118/05, 10/06, 112/06, 90/10, 9/06, 20/06, 70/06, 75/06, 1/10, 2/12, 64/12.

različno, je treba prikazati razloge za takšne spremembe in njihove posledice. Računovodstvo zagotavlja resnično in pošteno vrednotenje posameznih ekonomskih kategorij in upošteva spremembe posameznih cen.

Računovodstvo obravnava spremembe ekonomskih kategorij skladno z nastankom poslovnih dogodkov. Da bi se torej poslovni izid izrazil vrednostno, morajo biti pri vsakem vzporejanju prihodkov in odhodkov prihodki obremenjeni samo z ustreznimi odhodki, ne glede na prejemke in izdatke.

Poslovodstvo Sinagoge Maribor upošteva pri izbiranju računovodskih usmeritev in odločanju o njih uporabi ter pri pripravljanju računovodskih izkazov kakovostne značilnosti računovodenja, in sicer razumljivost, ustreznost, zanesljivost in primerljivost.

Zanesljivost zagotavlja z izpolnjevanjem treh zahtev:

- previdnost,
- prednost vsebine pred obliko in
- pomembnost.

Številni poslovni dogodki so povezani z negotovostjo, zato so računovodski izkazi pripravljeni s primerno previdnostjo. Pozitivni poslovni izid se izkaže šele takrat, ko je očiteno in potrjeno, negativni pa, ko postane možen. Pri računovodskem pojasnjevanju listin je treba dati prednost vsebini pred obliko.

3.2 VREDNOTENJE IN IZKAZOVANJE POSTAVK

Posamezne postavke v računovodskih izkazih za leto 2015 so ovrednotene v skladu s pravili vrednotenja, določenimi v Zakonu o računovodstvu in Slovenskih računovodskih standardih ter v Pravilniku o računovodstvu.

Uporaba omenjenih predpisov zadošča za resničen in pošten prikaz premoženja in obveznosti Sinagoge Maribor, njenega finančnega položaja in poslovnega izida.

3.3 REDNI LETNI POPIS

Pred zaključkom poslovnih knjig za leto 2015 je bil opravljen redni letni popis sredstev in obveznosti do virov sredstev. Popisna komisija je popisala vsa sredstva in obveznosti na dan 31.12.2015. Podatke o dejanskem stanju je primerjala s podatki v poslovnih knjigah. Inventurnih razlik ni ugotovila.

3.4 RAZKRITJA PODATKOV V BILANCI STANJA NA DAN 31. 12. 2015

Bilanca stanja prikazuje podatke o stanju sredstev in obveznosti do njihovih virov na zadnji dan tekočega in zadnji dan predhodnega obračunskega obdobja.

3.4.1 SREDSTVA

Sredstva (aktiva) so v bilanci stanja razdeljena na naslednje postavke:

1. dolgoročna sredstva in sredstva v upravljanju,
2. kratkoročna sredstva, razen zalog in aktivne časovne razmejitve.

Tabela 1: Pregled dolgoročnih sredstev na dan 31.12.2015 po nabavni, odpisani in neodpisani vrednosti s stopnjo odpisanosti v EUR (s centi)

konto	Vrsta dolgoročnega sredstva	Nabavna vrednost	Popravek vrednosti	Neodpisana vrednost	Stopnja odpisanosti
1	2	3	4	5	$5=4/3*100$
0030	Licence za računalniške programe	350,00	350,00	0,00	100,00
003	Premoženjske pravice	350,00	350,00	0,00	100,00
0050	Druga neopredmetena osnovna sredstva	2.447,21	2.447,21	0,00	100,00
005	Druga neopredmetena osnovna sredstva	2.447,21	2.447,21	0,00	100,00
0070	Neopredmetena dolgoročna sredstva v gradnji ali izdelavi	1.403,00	0,00	1.403,00	0,00
007	Neopredmetena dolgoročna sredstva v gradnji ali izdelavi	1.403,00	0,00	1.403,00	0,00
0200	Nabavna vrednost zemljišč	10.137,22	0,00	10.137,22	0,00
0210	Nabavna vrednost upravnih in poslovnih zgradb	676.015,60	202,52	675.813,08	0,03
02	Nepremičnine	686.152,82	202,52	685.950,30	0,03
0400	Pohištvo za opravljanje dejavnosti	22.290,03	20.069,14	2.220,89	90,04
0403	Nabavna vrednost druge pisarniške opreme	1.752,61	1.468,38	284,23	83,78
040	Oprema	24.042,64	21.537,52	2.505,12	89,58
0413	Drug drobni inventar	14.476,55	14.476,55	0,00	100,00
041	Drobni inventar	14.476,55	14.476,55	0,00	100,00
0450	Umetniška dela	8.581,00	0,00	8.581,00	0,00
045	Druga opredmetena osnovna sredstva	8.581,00	0,00	8.581,00	0,00
	Skupaj	737.453,22	39.013,80	698.439,42	5,29

Sinagoga Maribor zagotavlja vire za nabavo opredmetenih dolgoročnih sredstev v dogovoru z ustanoviteljem iz lastnih virov (projektov) in po pogodbi z ustanoviteljem kot sredstva, prejeta v upravljanje. V letu 2015 so nastopili razlogi, zaradi katerih je bilo potrebno na novo urediti medsebojna razmerja z ustanoviteljico JZ CJKD Sinagoga Maribor, tj. Mestno občino Maribor (odslej MO Maribor), glede sredstev v upravljanju. O tem je Sinagoga Maribor obvestila MO Maribor z dopisom dne 16.12.2015, številka dokumenta 210/2015. Razlog za uskladitev je povečanje vrednosti nepremičnin, ki predstavljajo upravne in poslovne prostore. Zavod je v poslovnih knjigah na dan 31.12.2015 pripoznal povečanje vrednosti naslednjih nepremičnin:

- objekta nekdanje judovske sinagoge, ki je evidentirana v register nepremičnin kulturne dediščine pri Ministrstvu za kulturo¹⁷, v višini 557.392,00 EUR, oziroma vrednosti po Zakonu o množičnem vrednotenju nepremičnin¹⁸;

¹⁷ Nepremičnina je evidentirana v register nepremičnin kulturne dediščine, evidenčna številka enote 625, ime enote Maribor-Sinagoga.

¹⁸ Zakon o množičnem vrednotenju nepremičnin Ur. l. RS, št. 50/2006.

- stanovanje v samostojni stavbi z dvema stanovanjema na lokaciji Taborska ulica 13 – Ruška cesta 6, ki je po Zakonu o množičnem vrednotenju nepremičnin ocenjena za pritličje v višini 56.402,00 EUR in nadstropje v višini 61.209,00 EUR. Stanovanje pripada Sinagogi Maribor na podlagi pravnomočnega sklepa Okrajnega sodišča Maribor v primeru zapuščine Anice Ivasovič.

Prav tako so v poslovnih knjigah zavoda na dan 31.12.2015 pripoznana umetniška dela avtorja Marina Ivasoviča (203 likovna dela), v ocenjeni vrednosti 8.581,00 EUR, ki jih je Sinagoga Maribor pridobila na podlagi pravnomočnega sklepa Okrajnega sodišča Maribor v primeru zapuščine Anice Ivasovič.

V letu 2015 je bil nabavljen prenosni računalnik ASUS X553MA-XX086D v višini 284,23 EUR.

Odgovora na predlog za ureditev medsebojnih razmerij zavod do izdaje tega poročila še ni prejel.

Amortizacija je bila obračunana v višini popravkov vrednosti dolgoročnih sredstev v skladu s Pravilnikom o načinih in stopnjah odpisa neopredmetenih dolgoročnih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev in znaša skupaj 1.184,78 EUR. V celoti se pokriva v breme obveznosti za sredstva prejeta v upravljanje.

Tabela 2: Pregled kratkoročnih sredstev in aktivnih časovnih razmejitev na dan 31.12.2015 v primerjavi s stanjem na dan 31.12.2014 v EUR (s centi)

konto	Vrste kratkoročnih sredstev in AČR	Vrednost po stanju 31.12.2015	Vrednost po stanju 31.12.2014	Indeks
1	2	3	4	5=4/3*100
10	Denarna sredstva v blagajni	191,32	163,48	117,03
11	Dobroimetje pri bankah	50.507,85	41.296,04	122,31
12	Kratkoročne terjatve do kupcev v državi	0,00	0,00	
13	Dani predujmi in varščine	0,00	0,00	
14	Kratkoročne terjatve do uporabnikov EKN	4.870,98	4.157,35	117,17
17	Druge kratkoročne terjatve	5,95	4.840,55	0,12
19	AČR	1.675,32	470,02	356,44
	Skupaj	57.251,42	50.927,44	112,42

Dobroimetje pri bankah, ki so izkazana v višini 50.507,85 EUR, so sredstva na računu Sinagoge Maribor na dan 31.12.2015, odprtem pri Upravi RS za javna plačila Ljubljana. Sinagoga Maribor nima poslovnih računov odprtih pri poslovnih bankah.

Kratkoročne terjatve do uporabnikov EKN predstavljajo terjatve do občine ustanoviteljice in znašajo 4.870,98 EUR in kratkoročno terjatev do državnih in drugih institucij za preveč plačan davek od dohodka pravnih oseb.

Aktivne časovne razmejitve, izkazane v višini 1.675,32 EUR, predstavljajo kratkoročno odložene odhodke uporabe opreme Pokrajinskega muzeja Maribor za skladiščenje podedovanih umetniških del. Ker s Pokrajinskim muzejem še ni sklenjen dogovor, odhodki še niso bili prepoznani.

3.4.2 OBVEZNOSTI DO VIROV SREDSTEV

Tabela 3: Pregled kratkoročnih obveznosti in pasivnih časovnih razmejitev po vrstah za leto 2015 ter primerjava s predhodnim letom v EUR (s centi)

kont o	Vrste kratkoročnih obveznosti in PČR	Vrednost po stanju 31.12.2015	Vrednost po stanju 31.12.2014	Indeks
1	2	3	4	$5=4/3*100$
20	Kratkoročne obveznosti za prejete varščine	0,00	0,00	
21	Obveznosti za čiste plače in nadomestilo plače	2.953,12	3.422,37	86,29
22	Kratkoročne obveznosti do dobaviteljev	5.020,96	2.039,49	246,19
23	Druge kratkoročne obveznosti iz poslovanja	1.157,43	554,84	208,61
24	Kratkoročne obveznosti do uporabnikov EKN	0,00	0,00	
29	PČR	6.206,92	1.571,47	394,98
	Skupaj	15.338,43	7.588,17	202,14

Obveznosti za čiste plače in nadomestilo plače, izkazane v višini 2.953,12 EUR, so obveznosti do zaposlenih za mesec december 2015, ki so bile poravnane v januarju 2016.

Kratkoročne obveznosti do dobaviteljev v državi, izkazane na dan 31.12.2015 znašajo 5.020,96 EUR in zapadejo v plačilo v letu 2016. Zavod ne izkazuje zapadlih neporavnanih obveznosti.

Druge kratkoročne obveznosti iz poslovanja so izkazane v višini 1.157,43 EUR in predstavljajo obveznosti za prispevke in davke na plače ter obveznosti po podjemni pogodbi za mesec december 2015, ki so bile poravnane v januarju 2016.

V okviru pasivnih časovnih razmejitev je izkazana nagrada, ki jo je zavod prejel zaradi preseganja kvote zaposlovanja invalidov¹⁹, v višini 1.571,47 EUR in odloženi prihodki v višini 4.634,45 EUR, ki jih je zavod prejel za financiranje projekta Stone Tears (Kamnite solze). Projekt se izvaja več let, zato se del prihodkov odloži do zaključka projekta za financiranje v prihodnjih letih.

Tabela 4: Pregled lastnih virov in dolgoročnih obveznosti po vrstah za leto 2015 ter primerjava s predhodnim letom v EUR (s centi)

konto	Vrste lastnih virov in dolgoročnih obveznosti	Vrednost po stanju 31.12.2015	Vrednost po stanju 31.12.2014	Indeks
1	2	3	4	$5=3/4*100$
9200	Dolgoročno odloženi prihodki	9.898,16	14.506,97	68,23
9800	Obveznosti za sredstva prejeta v upravljanje - MOM	698.439,42	15.757,07	4.432,55
98530	Nerazporejen presežek prihodkov nad odhodki 2012	11.514,23	11.514,23	100,00

¹⁹ Kot to izhaja iz določil Uredbe o določitvi kvote za zaposlovanje invalidov, Ur. l. RS, št. 21/14.

98531	Nerazporejen presežek prihodkov nad odhodki 2013	9.290,00	9.290,00	100,00
98532	Nerazporejeni presežek prihodkov nad odhodki 2014	8.028,07	8.028,07	100,00
98533	Nerazporejeni presežek prihodkov nad odhodki 2015	3.182,53		
	Skupaj	737.169,88	59.096,34	1.247,40

Dolgoročno odloženi prihodki, v višini 9.898,16 EUR, se nanašajo na prejete donacije, ki jih bo zavod uporabil pri izvedbi nekaterih načrtovanih projektov. V letu 2015 je zavod del dolgoročno odloženih prihodkov v višini 4.608,81 EUR porabil za financiranje projekta Šoa – spominjamo se. Med dolgoročno odloženimi prihodki so izkazani oproščeni prispevki za pokojninsko in invalidsko zavarovanje v višini 3.006,97 EUR, ki so bili zavodu priznani zaradi zaposlovanja invalida.

Obveznosti za sredstva prejeta v upravljanje na dan 31.12.2015 znašajo 698.439,42 EUR in so se v primerjavi s preteklim letom zmanjšala za znesek amortizacije, pripoznane v letu 2014, v višini 1.184,78 EUR ter povečala za 683.583,00 EUR zaradi urejanja medsebojnih razmerij glede obveznosti, prejetih v upravljanje, kar je opisano v poglavju 3.4.1 Sredstva.

Presežek prihodkov nad odhodki iz let 2012, 2013 in 2014 znaša skupaj 28.832,30 EUR. V letu 2015 je ugotovljen presežek prihodkov nad odhodki v znesku 3.182,53 EUR.

3.5 POJASNILA K IZKAZU IZKAZA PRIHODKOV IN ODHODKOV – DOLOČENIH UPORABNIKOV OD 1. 1. DO 31. 12. 2015

Sinagoga Maribor je v letu 2015 razporejala stroške na posamezne projekte na podlagi dejansko nastalih stroškov. Zavod pri izvajanju in financiranju projektov spoštuje načelo namenske porabe sredstev, kar pomeni, da se sredstva, pridobljena za določeni projekt, za ta isti projekt tudi porabijo.

Stroški posameznega projekta se členijo po vrstah stroškov. Odhodki posameznega projekta se obračunavajo skladno z dinamiko obračunavanja prihodkov, v skladu z realizacijo projektov in v skladu s pogodbami, sklenjenimi z naročniki.

3.5.1 PRIHODKI

Največji delež prihodkov predstavljajo prihodki po pogodbi z Mestno občino Maribor za izvajanje dejavnosti v javnem interesu, za katero je bil zavod ustanovljen.

Zavod je v letu 2015 ustvaril še:

- prihodke iz evropskih skladov IHRA, pridobljenimi na osnovi projekta Šoa – spominjamo se (Forum for Shoah) in za izvedbo projekta Stone Tears,
- prihodke od prodaje storitev doma, s prodajo vstopnic za razstave in
- prihodke iz naslova donacij.

Tabela 5: Pregled prihodkov po vrstah doseženih v letu 2015 v primerjavi s podatki v predhodnem letu v EUR (s centi)

zap. št.	Vrste prihodkov	Prihodki 2015	Prihodki 2014	Indeks
1	2	3	4	$5=3/4*100$
76000	Prihodki iz sredstev javnih financ, namenjenih pokrivanju stroškov proizvodov in storitev - MOM	77.430,50	95.014,06	
76001	Prihodki iz sredstev javnih financ namenjenih pokrivanju stroškov proizvodov in storitev - sredstva drugih evropskih institucij	0,00	0,00	
7600	Prihodki iz sredstev javnih financ, namenjenih pokrivanju stroškov proizvodov in storitev	77.430,50	95.014,06	81,49
7601	Prihodki od prodaje proizvodov in storitev - vstopnine	1.685,00	1.346,00	
76030	Prihodki od donacij, namenjenih pokrivanju stroškov proizvodov in storitev - sredstva drugih evropskih institucij	12.773,36	18.075,00	
76031	Prihodki od donacij, namenjenih pokrivanju stroškov proizvodov in storitev	300,00	2.450,00	
7639	Drugi prihodki	0,36	682,25	0,05
	Skupaj	92.189,22	117.567,31	81,55

3.5.2 ODHODKI

Sinagoga Maribor ugotavlja odhodke na podlagi stroškov po stroškovnih mestih: splošni materialni stroški in stroški dela, funkcionalni stroški objekta ter programski stroški ločeni za programe Šoa – spominjajmo se, EDJK, projekt Stone Tears, projekt Sladžana Matić, projekt Slovaški Judje, projekt Mordpurgi in projekt Irena Gajser.

Tabela 6: Pregled odhodkov pred po vrstah v letu 2015 v EUR (s centi)

konto	Vrste odhodkov	Odhodki tekočega obračunskega obdobja	DELEŽ
1	2	3	4
4602	Stroški energije	3.432,33	
4603	Stroški nadomestnih delov in materiala za vzdrževanje osnovnih sredstev	161,13	
4604	Odpisi drobnega inventarja	113,09	
4605	Stroški strokovne literature	140,29	
4606	Stroški pisarniškega materiala	673,87	
4609	Drugi stroški materiala	635,74	
460	Stroški materiala	5.156,45	5,79
4611	Stroški storitev tekočega in investicijskega vzdrževanja	1.545,99	
4612	Stroški zavarovalnih premij ter plačilnega in bančnega prometa	1.175,80	
4613	Stroški intelektualnih storitev	16.144,83	
4614	Stroški komunalnih in prevoznih storitev	2.283,00	
4615	Povračila stroškov v zvezi z delom	1.187,51	

4616	Stroški storitev fizičnih oseb, ki ne opravljajo dejavnosti	6.820,40	
4617	Stroški reprezentance	334,59	
4619	Stroški drugih storitev	16.545,24	
461	Stroški storitev	46.037,36	51,72
462	Stroški amortizacije	0,00	0,00
4640	Plače zaposlenih	27.578,75	
4641	Nadomestila plač zaposlenih	3.890,42	
4642	Povračila zaposlenim	821,05	
4643	Stroški dodatnega pokojninskega zavarovanja	48,92	
4644	Regres za letni dopust	100,00	
4645	Drugi prejemki iz delovnega razmerja	288,76	
4646	Prispevki izplačevalca plač, nadomestil, in drugih pre.	5.066,85	
4649	Drugi stroški dela	0,00	
464	Stroški dela	37.794,75	42,46
465	Drugi stroški	17,40	0,02
467	Finančni odhodki	0,70	0,00
468	Drugi odhodki	0,03	0,00
	Skupaj	89.006,69	100,00

Stroški materiala se v največjem deležu nanašajo na stroške energije (električna energija, porabljen plin za ogrevanje) in stroške pisarniškega materiala, stroške strokovne literature, vendar v celotnih odhodkih predstavljajo majhen delež. Drugi stroški materiala predstavljajo predvsem stroške nabave čistil in drobnega potrošnega materiala (žarnice, toaletni papir ...).

Stroški storitev predstavljajo drugi največji odhodek in v največjem delu predstavljajo stroške zavarovalnih premij za opremo, intelektualnih storitev (stroški računovodskih storitev, računalniških storitev, prevajanja in stroški svetovalnih storitev podizvajalcev pri izvajanju projektov).

Stroški storitev tekočega vzdrževanja poslovnih prostorov in opreme predstavljajo stroške popravila električne inštalacije, vzdrževanje kotla.

Stroški storitev fizičnih oseb, ki ne opravljajo dejavnosti, se nanašajo na izplačila avtorskih honorarjev, stroški izplačil po podjemnih pogodbah s prispevki in davki.

Stroški drugih storitev so predvsem stroški varovanja, stroški seminarjev, konferenc in posvetovanj, stroški promocije, stroški tiskarskih in grafičnih storitev, stroški fotokopiranja, in se nanašajo na izvajanje projektov.

Tabela 7: Stroški plač v EUR (s centi)

konto	Vrste odhodkov	Odhodki 2015	Odhodki 2014	Indeks
1	2	3	4	$5=3/4*100$
4640	Plače zaposlenih	27.578,75	33.332,07	82,74
4641	Nadomestila plač zaposlenih	3.890,42	5.391,61	72,16
4642	Povračila zaposlenim	821,05	2.090,36	39,28
4643	Stroški dodatnega pokojninskega zavarovanja	48,92	133,54	36,63
4644	Regres za letni dopust	100,00	446,00	22,42
4645	Drugi prejemki iz delovnega razmerja	288,76	8.805,63	

4646	Prispevki izplačevalca plač, nadomestil, in drugih pre.	5.066,85	6.998,04	72,40
4649	Drugi stroški dela	0,00	0,00	
464	Stroški dela	37.794,75	53.382,00	70,80

Stroški plač in nadomestil zaposlenim predstavljajo največji odhodek v celotni strukturi in so bili izplačani v skladu s Kolektivno pogodbo za kulturne dejavnosti, Zakonom o javnih uslužbencih, Zakonom o sistemu plač v javnem sektorju, Uredbo o plačah direktorjev v javnem sektorju ter Zakonom o višini povračil stroškov v zvezi z delom in nekaterih prejemkov in Zakonom o uravnoteženju javnih financ. Prispevki in davki so bili obračunani in plačani v skladu z zakonskimi določili. Drugi prejemki zaposlenim (povračila stroškov za prevoz na delo in iz dela, stroški prehrane med delom, regres za letni dopust) so bili izplačani v skladu s Kolektivno pogodbo za kulturne dejavnosti ob upoštevanju Uredbe o višini povračil stroškov v zvezi z delom in drugih prejemkov in Zakona o višini povračil v zvezi z delom in nekaterih prejemkov.

3.5.3 UGOTOVLJENI PRESEŽEK PRIHODKOV NAD ODHODKI

Ugotovljeni poslovni izid v letu 2015 je izkazan kot presežek prihodkov nad odhodki, zmanjšan za obveznost za plačilo davka od dohodkov pravnih oseb v znesku 11,05 EUR, kar znaša 3.182,53 EUR. Skupni presežek prihodkov nad odhodki v bilanci stanja na dan 31.12.2015 znaša 32.014,83 EUR.

3.6 POJASNILA IZKAZA PRIHODKOV IN ODHODKOV DOLOČENIH UPORABNIKOV PO VRSTAH DEJAVNOSTI OD 01.01.2015 DO 31.12.2015

Dejavnost Sinagoge Maribor se izvaja po projektih, zato se prihodki in odhodki po dejavnostih členijo glede na realizacijo posameznega projekta v letu 2015. Sinagoga Maribor opravlja dejavnosti javne službe v javnem interesu in ne ustvarja prihodkov z izvajanjem gospodarske dejavnosti.

3.7 POJASNILA IZKAZA PRIHODKOV IN ODHODKOV DOLOČENIH UPORABNIKOV PO NAČELU DENARNEGA TOKA

V nadaljevanju razkrivamo podatke o prihodkih in odhodkih v primerjavi s finančnim načrtom in realizacijo v preteklem letu.

Tabela 8: Primerjava prihodkov s finančnim načrtom in realizacijo preteklega leta v EUR

PRIHODKI	REALIZIRANO		Finančni načrt 2015	INDEKS 2015/2014
	2015	2014		
I. SKUPAJ PRIHODKI (1.+ 2.)	96.627	114.625	99.900	84,30
1. PRIHODKI ZA IZVAJANJE JAVNE SLUŽBE	96.627	114.625	99.900	84,30
A. PRIHODKI IZ SREDSTEV JAVNIH FINANC	77.001	96.869	89.500	79,49
a. Prejeta sredstva iz proračuna MO Maribor	77.001	96.869	89.500	79,49
a.1. Sredstva za plače zaposlenih (bruto plače in dodatki, drugi osebni prejemki, prispevki delodajalca, premije kolektivnega dodatnega pokojninskega zavarovanja)	37.403	54.779	49.900	68,28
a.2. Sredstva za izdatke za blago in storitve za izvajanje javne službe	39.598	41.077	39.600	96,40
a.3. Sredstva za nakup opreme in investicijsko vzdrževanje				
a.4. Sredstva za štipendije				
a.5. Sredstva za investicije		1.013		
b. Prejeta sredstva iz drugih občinskih proračunov in javnih zavodov				
c. Prejeta sredstva iz skladov socialnega zavarovanja				
d. Prejeta sredstva iz javnih skladov in agencij				
e. Prejeta sredstva iz proračunov iz naslova tujih donacij				
f. Prejeta sredstva iz državnega proračuna iz sredstev proračuna Evropske unije				
B. DRUGI PRIHODKI ZA IZVAJANJE DEJAVNOSTI JAVNE SLUŽBE	19.626	17.756	10.400	110,53
1. Prihodki od prodaje blaga in storitev iz naslova izvajanja javne službe:	1.685	1.346	800	125,19
* vstopnice	1.685	1.346	800	125,19
2. Prejete obresti	0	28	0	0,00
3. Prihodki od udeležbe na dobičku in dividend				
4. Drugi tekoči prihodki	16	682		
5. Kapitalski prihodki				
6. Prejete donacije:	300	2.450	850	12,24
* domače	300	2.450	500	12,24
* tuje			350	
7. Prejeta sredstva iz proračuna EU				
8. Prejeta sredstva od drugih evropskih institucij	17.625	13.250	8.750	
2. PRIHODKI OD PRODAJE BLAGA IN STORITEV NA TRGU				

Tabela 9: Primerjava odhodkov s finančnim načrtom in realizacijo preteklega leta v EUR

SKUPAJ ODHODKI (1. + 2.)	REALIZIRANO		Finančni načrt 2015	INDEKS 2015/2014
	2015	2014		
1. ODHODKI ZA IZVAJANJE JAVNE SLUŽBE	87.387	112.661	128.732	77,57
A. in B. PLAČE, PRISPEVKI DELODAJALCA IN DRUGI IZDATKI ZAPOSLENIM	38.489	56.299	49.900	68,36
1. ZAPOSLENI, KI JIH FINANCIRA MO MARIBOR IN LASTNI VIRI				
a. Plače in dodatki	28.214	36.332	48.121	77,66
b. Regres za letni dopust	100	446	273	22,42
c. Povračila in nadomestila	4.574	1.978	1.506	
d. Sredstva za delovno uspešnost povečan obseg dela	0	2.000	0	
e. Sredstva za nadurno delo	98			
f. Plače za delo nerezidentov po pogodbi				
g. Drugi izdatki zaposlenim (jub. nagr. odpr., solid. pomoči)	288	8.806		
h. Prispevki delodajalcev	5.215	6.737	1.779	77,41
C. IZDATKI ZA BLAGO IN STOR. ZA IZVAJANJE JAVNE SL.	48.898	53.374	73.832	91,61
(Priloga C)				
C.1. Splošni stroški delovanja	22.298	25.604	25.328	87,09
C.2. Programski materialni stroški	17.300	18.500	38.109	93,51
C.3. Stroški izvajanja projektov (ki jih ne (so)financira MO Maribor)	9.300	9.270	10.395	
INVESTICIJSKI ODHODKI		2.988	5.000	
2. ODH. IZ NASLOVA PROD. BLAGA IN STORITEV NA TRGU	0	0	0	

V izkazu prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po načelu denarnega toka je izkazan v letu 2015 presežek prihodkov nad odhodki v višini 9.240,00 EUR. Zavod je v letu 2015 kljub vedno težjim javnofinančnim razmeram uspešno zagotavljal likvidnost in financiranje programov v skladu s finančnim načrtom.

Tabela 10: Pregled splošnih stroškov v EUR

C.1. SPLOŠNI STROŠKI DELOVANJA	Realizacija 2015	Realizacija 2014	Finančni načrt 2015	Indeks 2015/2014
PISARNIŠKI IN SPLOŠNI MATERIAL IN STORITVE	14.724	13.094	12.160	112,4
pisarniški material in storitve	628	521	530	120,5
čistilni material in storitve	291	74	100	393,2
storitve varovanja zgradb in prostorov in varstvo pri delu	1.392	1.532	1.530	90,9
računalniške, računovodske, revizorske, svetovalne storitve	9.215	10.142	9.000	90,9

drugi splošni material in storitve (navedite)	3.198	825	1.000	387,6
POSEBNI MATERIAL IN STORITVE	9	0	0	
službene obleke; zdravila				
drobno orodje in naprave	9			
ENERGIJA, VODA, KOMUNALNE STORITVE IN KOMUNIKACIJE	4.031	5.336	5.170	75,5
električna energija	1.071	1.240	1.240	86,4
poraba kuriv in stroški ogrevanja; poraba druge energije	1.638	2.194	2.200	74,7
voda in komunalne storitve; odvoz smeti	309	221	230	139,8
telefon, teleks, faks, elektronska pošta	869	1.681	1.500	51,7
druge storitve komunikacij in komunale (navedite)-pošta	144	0	0	
PREVOZNI STROŠKI IN STORITVE				
TEKOČE VZDRŽEVANJE	1.969	4.786	6.348	41,1
poslovnih in drugih objektov	1.164	3.975	5.648	29,3
zavarovalne premije za objekte in opremo	623	601	700	103,7
komunikacijske opreme, računalnikov in druge opreme	161	210	0	76,7
drugi izdatki za tekoče vzdrževanje in zavarovanje (navedite)	21			
NAJEMNINE IN ZAKUPNINE	120			
KAZNI IN ODŠKODNINE				
DRUGI OPERATIVNI ODHODKI	1.445	2.388	2.150	60,5
stroški konferenc, seminarjev in simpozijev	30		300	
izdatki za strokovno izobraževanje zaposlenih			500	
plačila po pogodbah o delu	1.349	2.046	1.350	65,9
plačila za delo preko študentskega servisa			0	
sodni stroški, storitve odvetnikov, notarjev in drugo			0	
članarine		242	0	
stroški plačilnega prometa	43	43	0	100,0
plačila bančnih storitev				
prispevek za vzpodbujanje zaposlovanja invalidov				
drugi operativni odhodki (navedite)	23	57	0	
SKUPAJ C.1.	22.298	25.604	25.828	87,1

Tabela 11: Pregled programskih stroškov v EUR

C.2. PROGRAMSKI MATERIALNI STROŠKI	Realizacij a 2015	Realizacij a 2014	Finančni načrt 2015	Indeks 2015/2014
PISARNIŠKI IN SPLOŠNI MATERIAL IN STORITVE	8.996	10.523	15.970	85,5
storitve varovanja zgradb in prostorov				
založniške in tiskarske storitve, mont. posnetkov	6.499	8.423	9.535	77,2
časopisi, revije, knjige in strokovna literatura	111		90	
stroški prevajalskih storitev	1.917	2.100	5.390	91,3
stroški oglaševalskih storitev	100		200	
izdatki za reprezentanco	369		755	
POSEBNI MATERIAL IN STORITVE	2.150	0	6.490	
drugi posebni material in storitve (npr. za instrumente - navedite)	2.150		6.490	
ENERGIJA, VODA, KOMUNALNE STORITVE IN KOMUNIKACIJE	302	175	785	
poština in kurirske storitve	302	175	785	172,6
PREVOZNI STROŠKI IN STORITVE	0	654	1.180	
goriva in maziva za prevozna sredstva				
najem vozil in selitveni stroški				
drugi prevozni in transportni stroški (navedite)		654	1.180	
IZDATKI ZA SLUŽBENA POTOVANJA	883	1.077	4.214	82,0
dnevnice za službena potovanja v državi in tujini		199		0,0
hotelske in restav. storitve v državi in tujini		203	565	0,0
stroški prevoza v državi in tujini	883	675	3.649	130,8
drugi izdatki za službena potovanja (navedite)				
NAJEMNINE IN ZAKUPNINE				
DRUGI OPERATIVNI ODHODKI	4.969	6.071	9.470	81,8
plačila avtorskih honorarjev (skupaj):	3.927	3.296	7.210	119,1
- zaposleni				
- zunanji	3.927	3.296	7.210	119,1
plačila po pogodbah o delu (za program)	759		2.110	
plačila za delo preko študentskega servisa (za program)		527	100	
izdatki za strok. izobraževanje zap.(vezani na program. enote)		2.248	50	
drugi operativni odhodki (npr. str. tantiem, odkupi predstav - navedite)	283			
SKUPAJ C.2.	17.300	18.500	38.109	93,5

Odgovorni osebi za pripravo letnega poročila sta:

a) za računovodsko poročilo: Zdenka Žunkovič, univ. dipl. ekon., računovodja; Marjetka Bedrač, v. d. direktorice

b) za poslovno poročilo: Marjetka Bedrač, v. d. direktorice

Oseba, odgovorna za
računovodsko poročilo:

v. d. direktorice:

PRILOGE:

- Bilanca stanja na dan 31.12.2015
- Stanje in gibanje neopredmetenih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev
- Stanje in gibanje dolgoročnih finančnih naložb in posojil
- Izkaz prihodkov in odhodkov – določenih uporabnikov od 01.01.2015 do 31.12.2015
- Izkaz računa financiranja določenih uporabnikov od 01.01.2015 do 31.12.2015
- Izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po vrstah dejavnosti od 01.01.2015 do 31.12.2015
- Izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po načelu denarnega toka od 01.01.2015 do 31.12.2015
- Izkaz računa finančnih terjatev in naložb določenih uporabnikov od 01.01.2015 do 31.12.2015
- Izjava o oceni notranjega nadzora javnih financ